

Bruxelles, 15.6.2020
COM(2020) 236 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind barierele din calea comerțului și a investițiilor

1 ianuarie 2019 - 31 decembrie 2019

INTRODUCERE

Cea de a zecea ediție a Raportului privind barierele din calea comerțului și a investițiilor analizează noile bariere cu care s-au confruntat întreprinderile din UE în 2019 și barierele înlăturate în același an datorită Parteneriatului UE privind accesul pe piață, care reunește Comisia, statele membre și întreprinderile din UE¹. Acest parteneriat identifică barierele cu care se confruntă întreprinderile din UE în țările terțe, definește o strategie comună de înlăturare a acestora și monitorizează respectiva strategie.

Pentru a răspunde creșterii protecționismului, Comisia a făcut din aplicarea parteneriatului – alături de orientarea mai pronunțată spre punerea în aplicare a acordurilor comerciale – o prioritate de prim rang. În ceea ce privește elementul tradițional de acces pe piață, ne-am consolidat activitatea prin îmbunătățirea coordonării între instituțiile și părțile interesate din UE și un proces mai inteligent de ordonare a barierele în funcție de priorități. Un aspect important este că, de asemenea, Comisia și-a îmbunătățit eforturile de comunicare pentru a explica, în special întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor), cum pot utiliza Parteneriatul privind accesul pe piață pentru a înlătura diversele bariere cu care se confruntă. La aceasta a contribuit inițiativa noastră „Zilele accesului pe piață”, sesiunile din 2019 adresate întreprinderilor desfășurându-se în Țările de Jos, Lituania, Portugalia, Franța și Letonia.

Din 2016, fiecare an a adus îmbunătățiri raportului. Ediția din acest an beneficiază de o analiză mult mai detaliată a tipului de bariere care provoacă cele mai multe probleme întreprinderilor noastre și de un accent specific asupra sectorului care a obținut cele mai bune rezultate, sectorul agroalimentar.

Ca și în raportul de anul trecut, analizăm mai întâi numărul total de 438 de ² bariere active în calea comerțului și a investițiilor, pentru fiecare țară și tip de barieră, astfel cum au fost raportate Comisiei și înregistrate în baza de date a UE privind accesul pe piață („Market Access Database” - MADB)³.

În continuare este prezentată o analiză detaliată a celor 43 de bariere noi raportate în 2019, descriind tendințele specifice din diverse țări și sectoare și evaluând fluxurile comerciale care ar putea fi afectate.

¹ Parteneriatul privind accesul pe piață a fost creat în 2007 pentru a aprofunda cooperarea dintre Comisie, statele membre și întreprinderile din UE, atât la Bruxelles, cât și în țările terțe. Acesta funcționează pe baza unor reuniuni lunare ale Comitetului consultativ privind accesul pe piață și ale grupurilor de lucru sectoriale pentru accesul pe piață, desfășurate la Bruxelles, precum și a unor reuniuni periodice ale echipelor responsabile cu accesul pe piață sau ale consilierilor comerciali, desfășurate în țările terțe.

² Barierele „active” sunt cele monitorizate în mod activ în cadrul Parteneriatului privind accesul pe piață (spre deosebire de barierele înlăturate, care devin inactive din momentul înlăturării).

³ Fiind în funcțiune în perioada analizată (1 ianuarie - 31 decembrie 2019), baza de date privind accesul pe piață (în prezent înlocuită de **portalul îmbunătățit privind „accesul pe piață”**) oferă întreprinderilor care exportă din UE informații despre condițiile de import pe piețele țărilor terțe. Printre acestea se numără nu numai informații despre barierele în calea comerțului, ci și despre tarife și regulile de origine, procedurile și formalitățile necesare pentru importul în țări terțe, măsurile sanitare și fitosanitare (SPS), statistici și serviciile specifice de export furnizate IMM-urilor.

Următoarea secțiune identifică instrumentele utilizate pentru a aborda cele 40 de bariere înlăturate cu succes în 2019 și oferă o evaluare în funcție de țară, tip de măsură și sector. Ediția din acest an acordă o atenție specială regiunii mediteraneene și a Orientului Mijlociu, explicând modul în care eforturile orientate au ajutat la eliminarea unora dintre destul de numeroasele bariere în calea comerțului din aceste țări.

Urmează o secțiune care analizează mai detaliat unele dintre cele mai semnificative bariere înlăturate și, de asemenea, descrie mai pe larg avantajele economice generate de Parteneriatul nostru privind accesul pe piață în 2019 pe baza modelării economice.

În cele din urmă, o secțiune specifică este dedicată relației cu Statele Unite, întrucât continuăm lupta împotriva barierelor semnificative care au apărut în această jurisdicție.

Pe parcursul prezentului raport, ne-am concentrat nu numai asupra partenerilor care înregistrează cel mai mare număr de bariere noi și înlăturate, ci am pus accentul și pe barierele care afectează majoritatea fluxurilor comerciale de la exportatorii UE, clarificând semnificația acestora.

Caseta 1 - Notă metodologică privind inventarul barierelor

Abordarea noastră orientată spre părțile interesate implică faptul că raportul se concentrează exclusiv asupra obstacolelor semnalate de întreprinderile noastre. Raportul se concentrează asupra barierelor în calea comerțului cu care se confruntă întreprinderile din UE în țările terțe, asupra tendințele conexe și a acțiunilor întreprinse în vederea eliminării lor în cadrul Parteneriatului nostru privind accesul pe piață. Deși baza de date și prezentul raport nu se antepun cu privire la (i)legalitatea măsurilor înregistrate, toate aceste bariere au fost identificate ca fiind problematice pentru întreprinderile din UE și au fost ordonate în funcție de prioritate în vederea unor acțiuni viitoare în cadrul activităților noastre privind accesul pe piață, deoarece ar putea fi discriminatorii, disproporționate sau restrictive pentru comerț într-un alt mod.

Cititorul va observa mai multe subiecte de discuție importante pe parcursul raportului. În primul rând, creșterea continuă a numărului de bariere, înmulțirea tipurilor de bariere implicate și dificultatea crescândă a înlăturării multora dintre ele indică o nouă paradigmă, în care protecționismul devine profund înrădăcinat în relațiile noastre comerciale structurale. În al doilea rând, barierele afectează din ce în ce mai multe sectoare legate de suveranitatea tehnologică și de autonomia strategică a UE. În al treilea rând, considerăm că este din ce în ce mai dificil să abordăm barierele din sectorul industrial și al serviciilor. În al patrulea rând, măsurile protecționiste se răspândesc în anumite regiuni.

Aceasta necesită o abordare radical nouă pentru apărarea intereselor comerciale ale UE - una dintre prioritățile principale ale Comisiei von der Leyen.

I. PREZENTARE GENERALĂ A BARIERELOR ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR

La sfârșitul anului 2019, în baza de date a UE privind accesul pe piață erau înregistrate 438 de bariere active în calea comerțului și a investițiilor din 58 de țări terțe⁴⁵. Această cifră record, împreună cu durata de viață tot mai mare a unei serii de bariere, indică nu numai creșterea protecționismului, ci și faptul că protecționismul devine înrădăcinat structural în relațiile noastre comerciale cu mulți parteneri.

A. INVENTAR GENERAL AL BARIERELOR ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR ÎN FUNCȚIE DE ȚARA TERȚĂ

Comparativ cu 2018, primele cinci țări ca număr de bariere au rămas aceleași. China rămâne țara cu cel mai mare număr de bariere înregistrate, 38 de obstacole afectând oportunitățile de export și de investiții ale UE. Rusia s-a clasat pe locul al doilea, cu 31 de bariere active în prezent, urmată de Indonezia (25) și Statele Unite (24). India și Turcia ocupă locul al cincilea, cu 23 de măsuri raportate.

Printre celelalte țări terțe cu cel puțin 10 bariere în calea comerțului se numără Brazilia (19), Coreea de Sud (19), Australia (14), Algeria (12), Thailanda (12), Mexic (11), Egipt (10) și Malaysia (10). Figura 1 prezintă o defalcare mai detaliată a barierelor din întreaga lume.

⁴ Algeria, Argentina, Armenia, Australia, Bangladesh, Belarus, Bolivia, Bosnia și Herțegovina, Brazilia, Canada, Chile, China, Columbia, Republica Dominicană, Ecuador, Egipt, Hong Kong, Islanda, India, Indonezia, Iran, Irak, Israel, Japonia, Iordania, Kazahstan, Liban, Malaysia, Mexic, Maroc, Mozambic, Noua Zeelandă, Nigeria, Norvegia, Oman, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Filipine, Qatar, Federația Rusă, Arabia Saudită, Singapore, Africa de Sud, Coreea de Sud, Elveția, Taiwan, Thailanda, Tunisia, Turcia, Uganda, Ucraina, Emiratele Arabe Unite, Statele Unite ale Americii, Uruguay, Venezuela și Vietnam.

⁵ Corelând cifrele înregistrate în anul 2019 (43 de bariere noi și 40 de bariere înlăturate) cu măsurile din anul precedent (425 de bariere active), se obține un total de 428 de bariere. Diferența constă în faptul că, pentru a urmări barierele înlăturate doar parțial, Comisia a codificat barierele active care trebuie urmărite în 2019, ceea ce a dus la un număr mult mai mare de bariere, deși fără să modifice tendințele subiacente.

China	38
Federația Rusă	31
Indonezia	25
Statele Unite ale Americii	24
India	23
Turcia	23
Brazilia	19
Coreea de Sud	19
Australia	14
Algeria	12
Thailanda	12
Egipt	11
Mexic	11
Malaysia	10
Filipine	8
Arabia Saudită	8
Africa de Sud	8
Vietnam	8
Canada	7
Hong Kong	7
Pakistan	7
Argentina	6
Chile	6
Israel	6
Liban	6
Maroc	6
Nigeria	6
Uruguay	6
Columbia	5
Iran	5
Japonia	5
Elveția	5
Emiratele Arabe Unite	5
Paraguay	4
Taiwan	4
Tunisia	4
Ucraina	4
Venezuela	4
Peru	3
Belarus	2
Republica Dominicană	2
Kazahstan	2
Noua Zeelandă	2

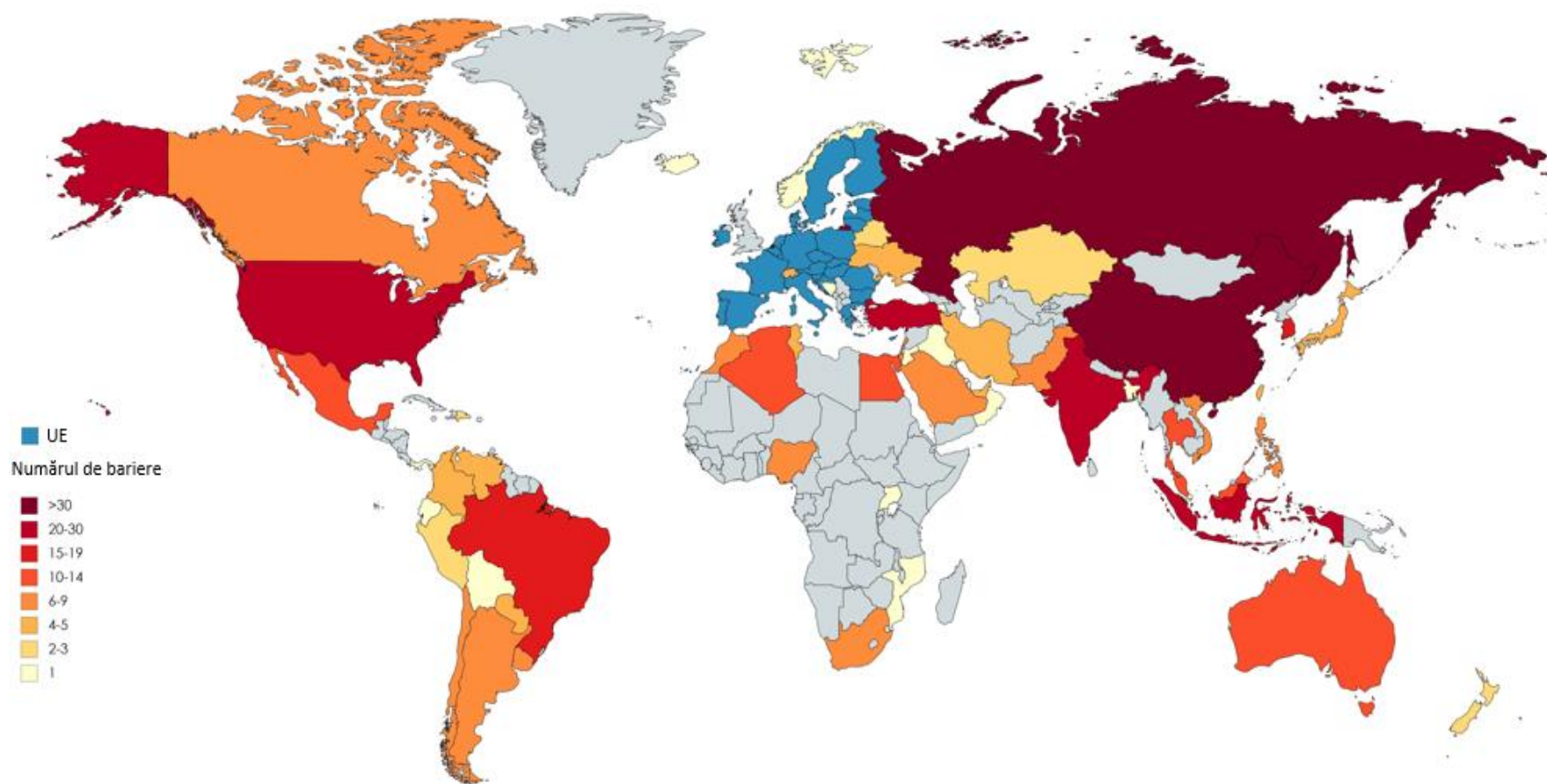

Figura 1⁶: Defalcarea geografică a barierelor în calea comerțului și a investițiilor în MADB

⁶ Creată cu ajutorul mapchart.net ©

B. INVENTAR GENERAL AL BARIERELOR ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR ÎN FUNCȚIE DE TIPUL MĂSURII

Figura 2 arată că în 2019, pentru prima dată, măsurile aplicate la frontieră (229 sau 52 %) sunt mai numeroase decât măsurile aplicate după trecerea frontierei (188 sau 43 %)⁷. Acesta este un semn că partenerii recurg la o gamă mai amplă de *tipuri* de bariere pentru atingerea obiectivelor protecționiste.

Măsurile aplicate la frontieră sunt restricții care afectează direct importurile și exporturile la nivel vamal, fie prin măsuri sanitare și fitosanitare (SPS) (102 bariere), creșteri de tarife și restricții cantitative (73), proceduri administrative și licențe de import (38), taxe și restricții la export (16) sau instrumente de apărare comercială care nu sunt în conformitate cu obligațiile internaționale (14).

Măsurile aplicate după trecerea frontierei afectează produsele după import, prin restricții legate de barierele tehnice în calea comerțului (BTC) nejustificate legate de comerțul cu mărfuri (78), drepturile de proprietate intelectuală (34), achizițiile publice (25), servicii (22 de bariere) și investiții (15).

Datorită clasificării mult mai detaliate a barierele în calea comerțului, prezentăm pentru prima dată o viziune defalcată a tipurilor de bariere specifice care afectează întreprinderile noastre.

⁷ Restul de 21 de bariere (5 % din numărul total) sunt clasificate în categoria „alte măsuri”.

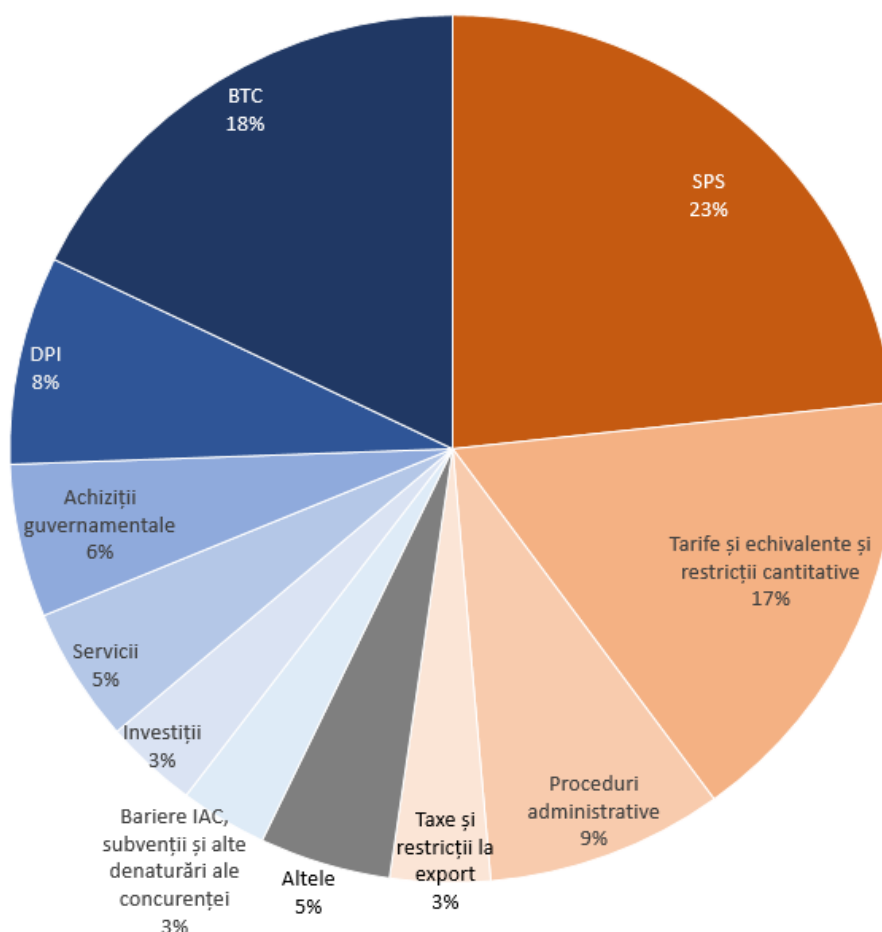

Figura 2: Defalcarea barierelor în calea comerțului și a investițiilor înregistrate în MADB în funcție de tipul de măsuri, în procent din numărul total de bariere
 (Măsurile aplicate la frontieră sunt evidențiate cu nuanțe de maro, iar măsurile aplicate după trecerea frontierei, cu nuanțe de albastru)

Caseta 2 - Cazul cerințelor privind conținutul local

Cerințele privind conținutul local (CCL) obligă întreprinderile străine să utilizeze o anumită cantitate de mărfuri sau servicii produse local. CCL sunt încorporate în multe tipuri de bariere care afectează, de exemplu, împrumuturile preferențiale, achizițiile publice, sau în condiții care afectează investițiile străine directe (ISD). Pentru a identifica aceste prevederi cu efect de denaturare extrem, MADB a fost îmbunătățită, astfel încât componenta CCL a oricărui tip de barieră să poată fi ușor ajustată. Datorită acestei abordări, putem arăta că, până la sfârșitul anului 2019, o proporție semnificativă (7 %) din totalul barierele aveau o componentă CCL. Aceasta necesită o atenție specială asupra acestor practici din partea UE.

II. BARIERE NOI ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR RAPORTATE ÎN 2019

Din păcate, intensificarea noilor măsuri continuă rapid. Cele 43 de bariere noi înregistrate în 2019 în 22 de țări terțe⁸ au fost aproape la egalitate cu cele 45 raportate în 2018. Această creștere continuă și semnificativă semnalează că protecționismul a devenit în mod structural parte din însăși alcătuirea relațiilor comerciale internaționale. Această nouă realitate poate avea un efect profund asupra fluxurilor noastre comerciale.

Fluxurile comerciale afectate de barierele raportate în 2019 cuprind exporturi din UE-27 în valoare de aproximativ 35,1 miliarde EUR (a se vedea caseta 3).

Caseta 3 - Notă metodologică privind cuantificarea comerțului potențial afectat

Fluxurile comerciale potențial afectate sunt cuantificate pe baza cifrelor privind exporturile UE pentru codurile tarifare relevante din Sistemul armonizat, care reflectă comerțul realizat în pofida barierei. Toate datele cantitative se referă la cele 27 de state membre actuale ale UE.

Cu toate acestea, impactul va fi probabil subestimat, deoarece:

- aceste cifre nu includ barierele în calea serviciilor sau pe cele în care domeniul produselor nu este ușor de identificat.

- unele mărfuri și servicii afectate de măsuri pot constitui elemente care să favorizeze alte sectoare de activitate (de exemplu, sectorul înaltei tehnologii).

În termeni mai generali, analiza barierelor netarifare și a impactului acestora rămâne dificilă. Principalul motiv este faptul că barierele netarifare sunt caracterizate de diferite grade de restricții. Spre deosebire de interdicțiile propriu-zise, majoritatea măsurilor de restricționare a schimburilor nu elimină complet comerțul, ci îl reduc. În plus, restricțiile referitoare la aceleași produse sau servicii se pot suprapune. Prin urmare, barierele suplimentare pot să nu însemne neapărat un impact suplimentar, iar înlăturarea unei bariere nu conduce în mod automat la îmbunătățirea accesului pe piață.

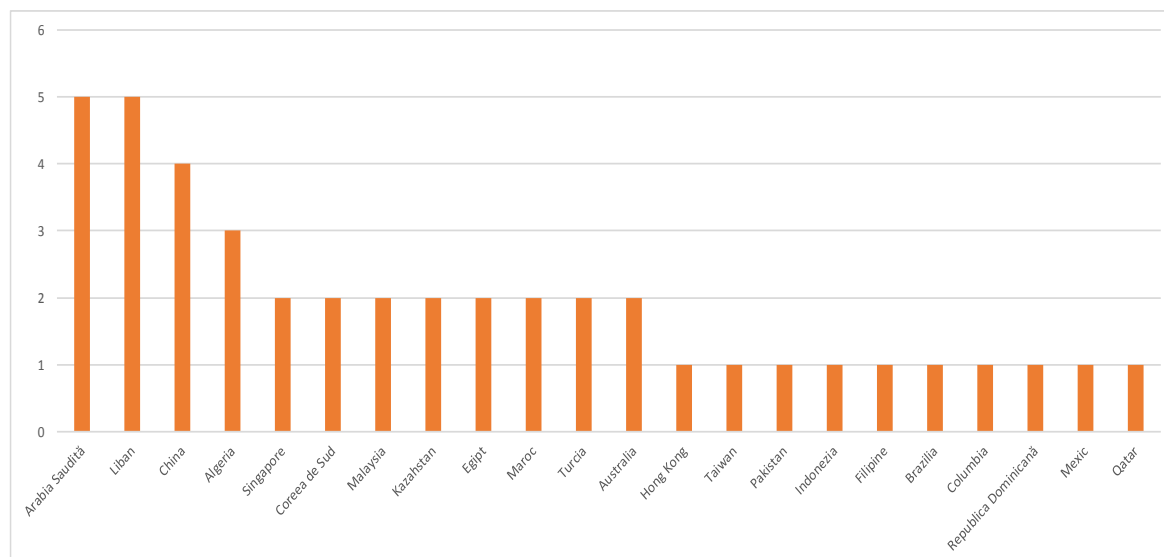
A. BARIERELE NOI RAPORTATE ÎN 2019 ÎN FUNCȚIE DE ȚARA TERȚĂ

Tabelul 1 și figura 3 oferă o prezentare generală a defalcării geografice a barierelor noi înregistrate în 2019. Cel mai mare număr de bariere noi a fost raportat în contextul relațiilor noastre comerciale și de investiții cu Arabia Saudită și cu Liban, fiecare înregistrând câte cinci bariere noi. China și Algeria urmează la mică distanță, fiind înregistrate patru și, respectiv, trei bariere noi. Două bariere au fost raportate în Singapore,

⁸ Algeria, Australia, Brazilia, China, Columbia, Republica Dominicană, Egipt, Hong Kong, Indonezia, Kazahstan, Liban, Malaysia, Mexic, Maroc, Pakistan, Filipine, Qatar, Arabia Saudită, Singapore, Coreea de Sud, Taiwan și Turcia.

Coreea de Sud, Malaysia, Kazahstan, Egipt, Maroc, Turcia și Australia. Celelalte 10 bariere noi înregistrate au fost identificate în alte țări terțe. Analizând tendințele regionale, observăm că o mare majoritate a noilor bariere înregistrate în 2019 au fost impuse în regiunea mediteraneeană și a Orientului Mijlociu⁹ (20) și în Asia (17).

Comparativ cu 2018, ies în evidență două aspecte: un efect de contagiune apărut în regiunea mediteraneeană și a Orientului Mijlociu și prezența continuă a Chinei în partea de sus a listei, evidențiind o tendință negativă pe termen lung.

Tabelul 1: Defalcarea geografică a barierelor noi raportate în 2019

⁹ Nouă țări din regiune au fost implicate în cel puțin o barieră nouă sau una înlăturată în 2019: Algeria, Maroc, Tunisia, Egipt, Liban, Turcia, Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite și Qatar. În plus, Iordania și Oman au câte o barieră înregistrată în numărul total de bariere la 31.12.2019.

Figura 3: Defalcarea geografică a barierelor noi raportate în 2019, în funcție de regiune

Subliniind ponderea economică a barierelor noi, figura 4 ilustrează fluxurile comerciale estimate afectate în raport cu numărul de bariere înregistrate în 2019 pentru fiecare țară și regiune parteneră. Aceasta arată că Asia - preponderent China și, de asemenea, Coreea de Sud - și regiunea mediteraneană și a Orientului Mijlociu se situează pe cele mai înalte poziții în ceea ce privește atât numărul de bariere noi, cât și amploarea fluxurilor comerciale afectate în 2019. Aceste două regiuni reprezintă aproape 30 de miliarde EUR din comerțul în valoare de 35,1 miliarde EUR afectat de noile bariere (85 % din total) și 35 de bariere (peste 80 % din totalul barierelor).

Australia se clasează pe locul al treilea, cu o barieră cu impact ridicat pentru autovehicule.

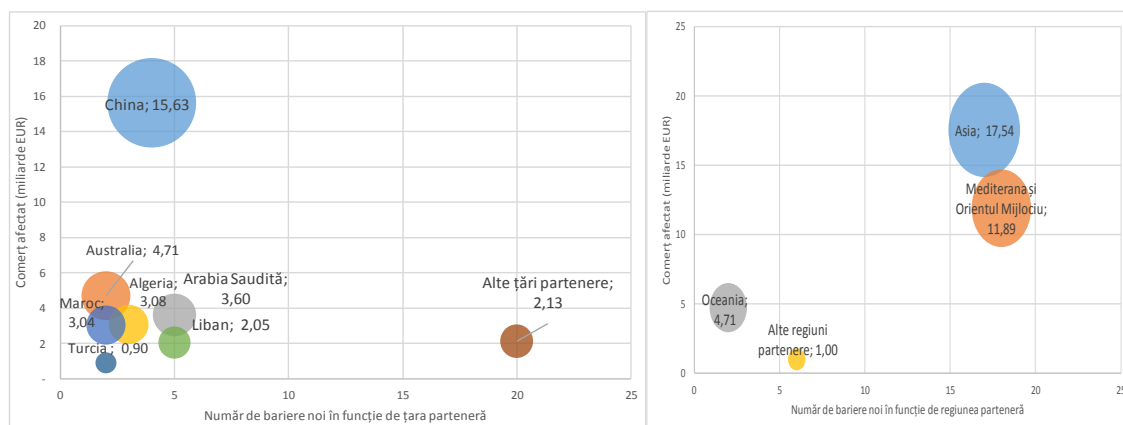
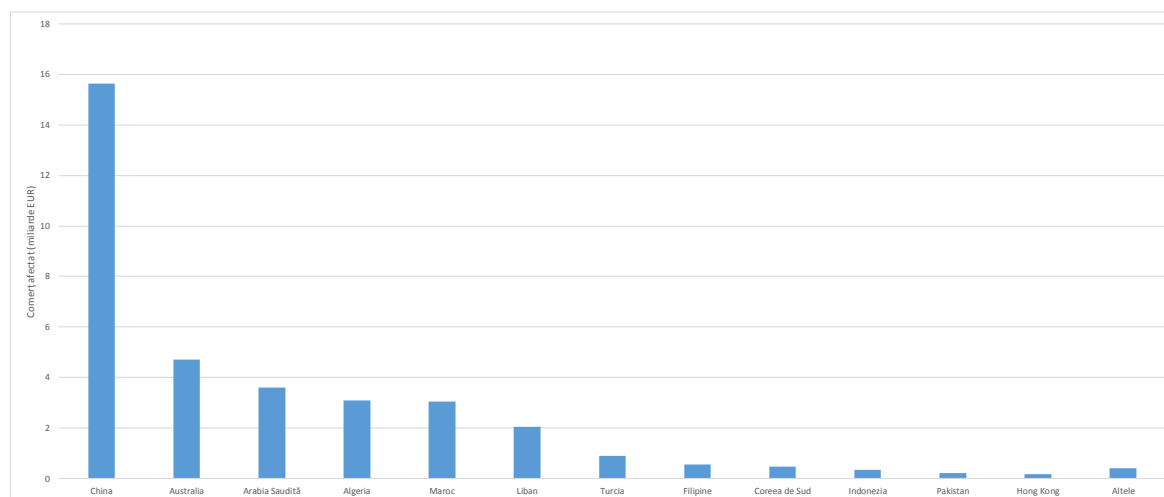

Figura 4: Numărul de bariere noi raportate și comerțul afectat, țările și regiunile parteneră selectate

Tabelul 2 prezintă fluxurile comerciale afectate pentru toate cele 22 de țări partenere care au instituit bariere noi în calea comerțului în 2019. Cu toate acestea, evaluarea impactului economic al noilor bariere în calea accesului pe piață s-a putea să nu reflecte întotdeauna pe deplin impactul real al barierelor. Acesta ar putea fi cazul barierelor în calea serviciilor sau al barierelor cu caracter orizontal, care sunt dificil de cuantificat, sau cazul restricțiilor suprapuse, care se referă la aceleași produse.

Tabelul 2: Fluxurile comerciale ale UE-27 afectate de barierele noi raportate în 2019, în funcție de țara parteneră (în miliarde EUR)

Având în vedere dimensiunea totală a economiei sale și sectoarele-cheie afectate (inclusiv cele strategice pentru UE), implicațiile politicii comerciale a Chinei sunt vizibile imediat, putând afecta comerțul UE în valoare de peste 15,5 miliarde EUR .

B. BARIERE NOI RAPORTATE ÎN 2019 ÎN FUNCȚIE DE TIPUL MĂSURII

O defalcare a celor 43 de bariere noi în funcție de tipul măsurii arată o preponderență a noilor măsuri aplicate la frontieră (65 %) față de măsurile aplicate după trecerea frontierei (28 %): din nou, gama măsurilor protecționiste utilizate este din ce în ce mai largă.

O caracteristică esențială în 2019 este aceea că doar măsurile SPS reprezintă o treime din totalul barierelor noi. O analiză mai detaliată arată că motivele legate de sănătatea animalelor sunt cele mai frecvente (5 bariere)¹⁰, urmate de motivele legate de sănătatea plantelor și motivele legate de sănătatea publică (2 în fiecare caz). Ocazional, restricțiile SPS combină mai multe dintre aceste caracteristici (4).

¹⁰ În ceea ce privește SPS, au fost introduse bariere noi în cazurile în care țările terțe au interzis exporturile de pe întregul teritoriu al anumitor state membre ale UE, în loc să limiteze restricțiile la zonele afectate de boala animalelor în cauză. Nu a fost respectată politica de regionalizare a UE. Uniunea Europeană a depus și continuă să depună eforturi pentru a contracara aceste bariere și barierele similare introduse înainte de 2019.

Alte măsuri aplicate la frontieră se referă în principal la creșterea taxelor vamale, a tarifelor și a cotelor (7 bariere) și la procedurile administrative (7). În acest an, o nouă barieră a fost, de asemenea, raportată în domeniul restricțiilor la export (1).

Măsurile aplicate după trecerea frontierei sunt în principal bariere tehnice în calea comerțului (9), cu unele cazuri de probleme legate de drepturile de proprietate intelectuală (DPI) (1), instrumente de apărare comercială care nu sunt în conformitate cu obligațiile internaționale (1) și împiedicarea accesului la achizițiile publice pentru întreprinderile din UE (1).

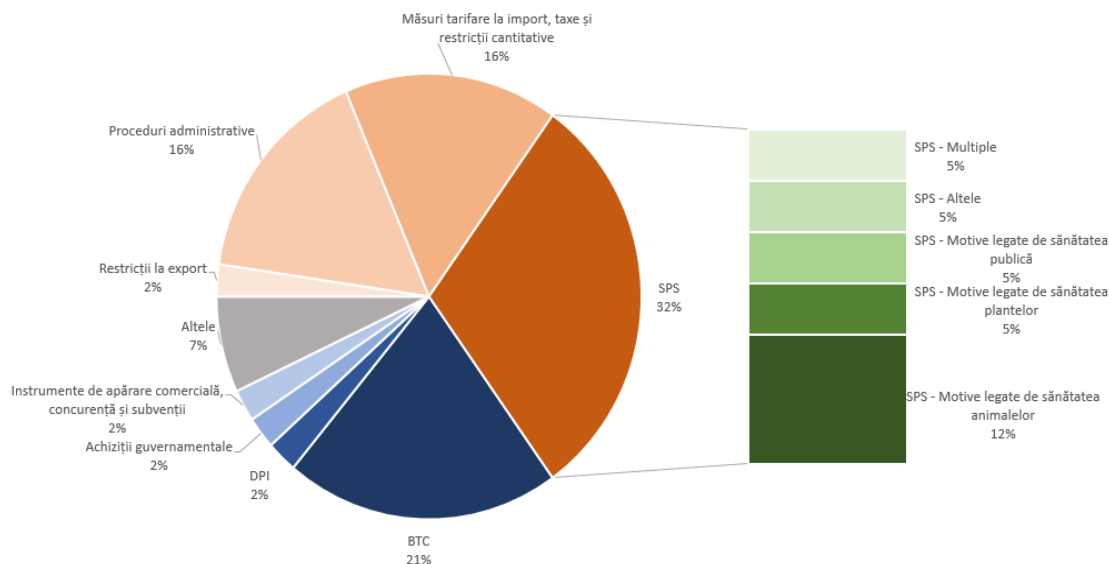

Figura 5: Defalcarea barierelor în calea comerțului și a investițiilor raportate în 2019 în funcție de tipul de măsuri, în procent din numărul de bariere noi
(Măsurile aplicate la frontieră sunt evidențiate cu nuanțe de maro, iar măsurile aplicate după trecerea frontierei, cu nuanțe de albastru)

Această defalcare indică utilizarea unor măsuri mai rudimentare și mai puțin sofisticate aplicate la frontieră pentru a împiedica schimburile comerciale. Contrar tendinței pe termen mai lung, partenerii par să fie mai obișnuiți cu aceste măsuri flagrant protecționiste, mai degrabă decât să se bazeze doar pe măsuri mai evazive aplicate după trecerea frontierei, subliniind că un astfel de comportament devine mai înrădăcinat structural în politica comercială pentru mulți dintre ei.

C. BARIERELE NOI RAPORTATE ÎN 2019 ÎN FUNCȚIE DE SECTOR

Barierile noi raportate în 2019 au afectat comerțul UE în 17 sectoare de activitate economică, unele dintre aceste sectoare fiind afectate de bariere multisectoriale.

Cel mai mare număr de bariere noi a fost înregistrat în *agricultură și pescuit* (16), urmate de 9 măsuri *orizontale* sau *multisectoriale*. Sectorul *TIC* și *al autovehiculelor* s-au confruntat cu apariția a trei bariere noi în 2019, în timp ce sectoarele *produselor farmaceutice* și *prelucrării lemnului, celulozei și hârtiei* s-au confruntat, fiecare, cu două obstacole noi. În sfârșit, mai multe alte sectoare au fost afectate de câte o barieră nou impusă în calea comerțului: *produse minerale, fier, oțel și metale neferoase, textile și piele, ceramică și sticlă, produse cosmetice, construcții navale, vinuri și băuturi spirtoase și alte industrii*.

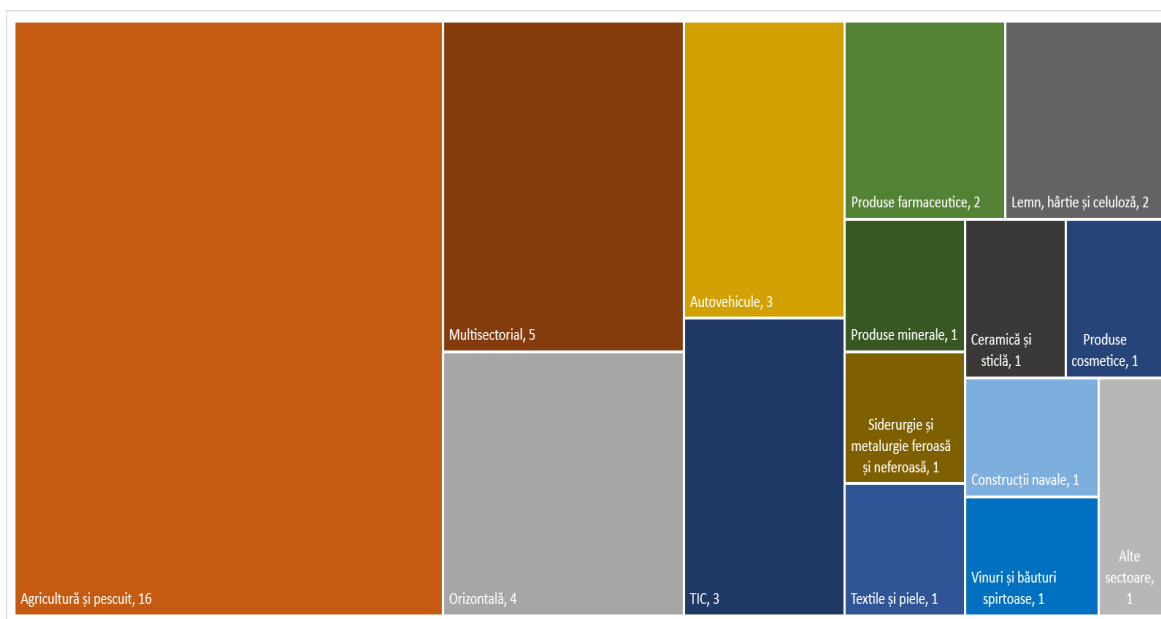

Figura 6: Defalcarea pe sectoare a barierelor în calea comerțului și a investițiilor raportate în 2019 (număr de bariere)

Dincolo de numărul de măsuri, analiza comerțului afectat oferă o imagine mai ilustrativă a importanței reale a fiecărei bariere. După cum se arată în figura 7, sectoarele industriale au reprezentat mai mult de 85 % din fluxurile comerciale afectate, în timp ce barierele din sectorul TIC (15 miliarde EUR), al autovehiculelor (5,7 miliarde EUR) și al produselor electronice (2,6 miliarde EUR) reprezintă două treimi din totalul exporturilor UE-27 afectate de noile bariere raportate. Acestea sunt sectoare direct legate de suveranitatea tehnologică și de autonomia strategică a UE.

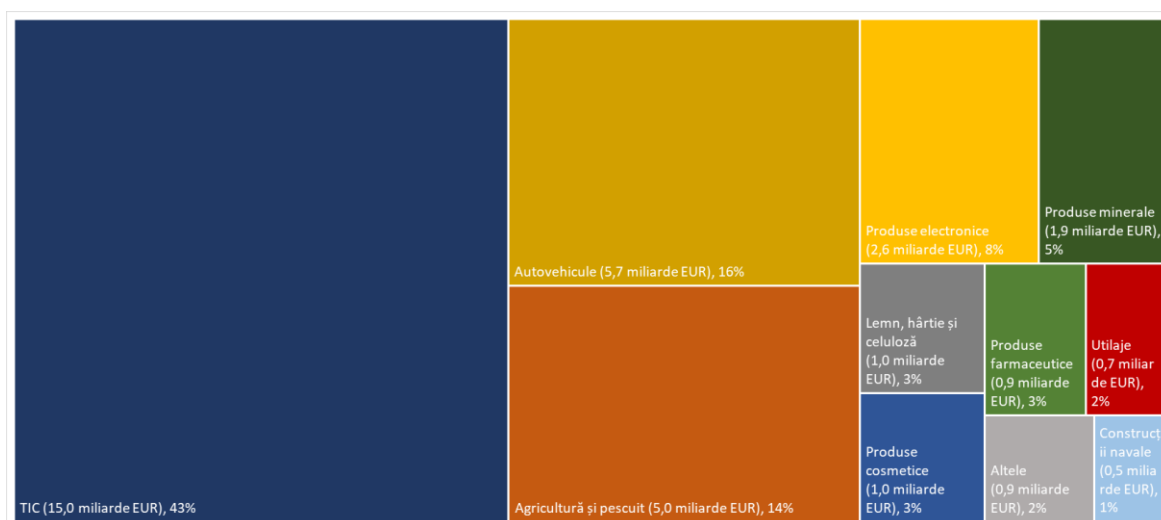

Figura 7: Fluxurile comerciale UE-27 afectate de barierele raportate în 2019, în funcție de sector¹¹ (în miliarde EUR și procente)

¹¹ Categoria „Altele” include următoarele sectoare: ceramică și sticlă, produse chimice, industria construcțiilor, vinuri și băuturi spirtoase, textile și piele, fier, oțel și metale neferoase și alte industrii.

Tendențele protecționiste care afectează sectoarele noastre de înaltă tehnologie, depistate deja anul trecut, continuă în același ritm în 2019. Dacă nu sunt abordate în mod eficace, aceste bariere constituie o amenințare obiectivă nu numai la adresa competitivității firmelor din UE, ci și la adresa poziției UE de lider tehnologic mondial.

III. ANALIZĂ CALITATIVĂ A BARIERELOR NOI RAPORTATE ÎN 2019

A. CHINA

În 2019, China a continuat să introducă numeroase restricții comerciale în industriile de înaltă tehnologie, al căror impact se răsfrânge în multe alte sectoare - cele 15 miliarde EUR aferente comerțului potențial afectat subestimează astfel dimensiunea acestei bariere. Aceste măsuri, la fel ca cele anterioare, legate de punerea în aplicare a politicilor de securitate cibernetică din China, sunt strâns aliniate cu alte obiective ale politicii Chinei de a proteja piața internă și a dezvolta capacități și tehnologii în cadrul strategiei „*Made in China 2025*”. În viitorul apropiat nu există semne imediate ale acestei tendințe.

Proiectul de mecanism de revizuire a securității cibernetice a fost publicat în mai 2019. Conform acestui proiect, contractele comerciale ar putea fi condiționate de trecerea cu succes a examinării de către partea afectată. Deoarece proiectul nu indică ce tip de informații și materiale vor fi supuse examinării și inspecției, ar fi necesare dispoziții puternice pentru a asigura protecția deplină a drepturilor de proprietate intelectuală și pentru a evita transferul de informații comerciale sensibile.

Proiectul de măsuri privind evaluarea securității transferului **transfrontalier de informații personale și măsuri administrative privind securitatea datelor** a fost publicat în iunie 2019. Măsurile par să-și depășească propriul temei juridic în Legea privind securitatea cibernetică (CSL) dacă ar extinde domeniul de aplicare al cerinței de localizare a datelor. În plus, nu este clar cum ar fi tratate transferurile de date dintr-un singur grup comercial (multinațional). Dispozițiile-cheie din proiecte rămân vagi și nu este clar modul în care se vor aplica măsurile propuse în raport cu alte măsuri/orientări/standarde aplicabile datelor.

Accesul pe piață în rețelele de telecomunicații din China reprezintă o preocupare din ce în ce mai mare pentru UE, pe măsură ce sunt implementate rețelele din a 5-a generație (5G). Pe baza informațiilor disponibile cu privire la rezultatele licitației anticipate, rezultatele îi favorizează în mare măsură pe furnizorii chinezi de rețele. Aceste rezultate nu par să reflecte poziția concurențială a vânzătorilor din UE, ceea ce indică existența unor bariere dăunătoare în calea accesului pe piață în acest sector.

În 2019, a fost creat China Shipbuilding Group, folosind subvenții de stat și cerințe de conținut local. În conformitate cu planul „*Made in China 2025*”, obiectivul Chinei este de a câștiga poziția dominantă în domeniul navelor și al echipamentelor maritime de înaltă tehnologie.

În domeniul **SPS**, China impune restricții pentru produsele din **lemn de frasin** (bușteni și cherestea) din Europa, având în vedere riscul asociat ciupercii *Hymenoscyphus fraxineus* în Europa. Restricția impusă la importuri nu are o justificare fitosanitară clară, fiind disponibile măsuri eficiente de atenuare a riscurilor.

UE urmărește atent aplicarea **sistemului de credite sociale** în sfera economică. Punerea în aplicare a sistemului de credite sociale vizează instituirea unui sistem unificat, care să atribuie un punctaj fiecărei persoane și fiecărei întreprinderi. Cât timp este în curs de elaborare, acesta ar putea deveni o barieră formidabilă și orizontală în calea accesului la piață pentru întreprinderile din UE, întrucât acestea s-ar putea confrunta cu provocări legate de respectarea unui control normativ intensificat și de unele cerințe de clasificare care depășesc controlul normativ. Acest lucru este valabil cu atât mai mult cu cât aceste

cerințe pot fi (chiar doar *de facto*) mai greu de îndeplinit pentru întreprinderile străine. Sistemul de credite sociale ar putea avea, de asemenea, repercusiuni care să depășească sfera comerțului.

Caseta 4 - Informații generale despre China: un concurent sistemic și economic

La nivelul UE, percepția în privința Chinei s-a schimbat odată cu creșterea gradului de conștientizare a provocărilor pe care le prezintă China și modelul său condus de stat și a lipsei unor condiții de concurență echitabile în relațiile economice. Acest lucru a fost reflectat în Comunicarea comună (a Comisiei și Înalțului Reprezentant) adoptată la 12 martie 2019, care pentru prima dată a menționat China drept „concurrent sistemic și economic”. Comunicarea a propus acțiuni concrete pentru reechilibrarea relației noastre cu China, prin implicare continuă, dar și prin acțiuni interne (inclusiv revigorarea Instrumentului de achiziții internaționale, identificarea lacunelor din cadrul nostru de reglementare și punerea în aplicare a mecanismului de examinare a ISD). În cadrul Comisiei, sunt în curs lucrări pentru punerea în aplicare a celor 10 acțiuni identificate în comunicare.

În cadrul Summit-ului UE-China desfășurat la Bruxelles la 9 aprilie 2019, Declarația comună a inclus angajamente importante cu privire la reforma Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) (și anume cu privire la consolidarea normelor privind subvențiile industriale), precum și în ceea ce privește realizarea de progrese decisive în 2019 în negocierile referitoare la Acordul cuprinzător privind investițiile, în vederea încheierii acestora în 2020, și cu privire la urmărirea unui progres mai rapid, care să permită Chinei să se alăture Acordului OMC privind achizițiile publice (GPA). Un aspect important este acela că declarația comună a solicitat în mod explicit rezultate concrete în ceea ce privește eliminarea barierelor.

B. REGIUNEA MEDITERANEEANĂ ȘI A ORIENTULUI MIJLOCIU

Proximitatea geografică, legăturile istorice și lanțurile valorice interconectate cu UE, implicând în multe cazuri IMM-uri, fac din comerțul fără fricțiuni cu această regiune un element deosebit de important. După cum s-a raportat deja în 2018, din păcate, în regiune s-au înregistrat tendințe de creștere în ceea ce privește protecționismul determinat de instabilitatea economică sau de probleme structurale. Noi măsuri au apărut din nou în Algeria, iar atitudinile protecționiste s-au răspândit în Liban și Maroc, concomitent cu intensificarea lor și în Turcia și Arabia Saudită¹².

1. Algeria

Începând cu 2015, autoritățile algeriene au introdus un număr semnificativ de măsuri restrictive la import, cu un pronunțat impact negativ asupra exporturilor UE, încălcând obligațiile care le revin în baza Acordului bilateral de asociere. Această tendință a continuat în 2019, fiind introduse trei bariere noi.

¹² După cum se poate vedea în secțiunile următoare, unele dintre aceste bariere au fost eliminate cu succes în ultimul an.

În septembrie 2019, pe lângă măsurile restrictive comerciale anterioare, autoritățile au emis instrucțiuni pentru băncile comerciale în acest sens, potrivit cărora **scrisorile de credit** pentru anumite importuri (telefoane mobile, ansambluri pentru electrocasnice) **pot fi emise numai în anumite condiții dificile**. Aceeași circulară prevedea că aceste norme vor fi extinse la toate importurile până la sfârșitul anului 2019. Datorită acțiunilor coordonate ale tuturor părților interesate din UE (a se vedea caseta 8), la 25 decembrie 2019 au fost emise de autoritățile competente noi circulare, prin care s-au introdus anumite flexibilități în aplicarea acestor măsuri.

O **suprataxă vamală specială (DAPS)** a fost aplicată, printr-un decret semnat de ministrul comerțului în ianuarie 2019, unei liste ample de mărfuri (între 30 % și 200 % din valoarea mărfurilor). Lista poate fi modificată frecvent în funcție de nevoile în evoluție ale industriei interne.

În mai 2019, Ministerul algerian al Industriei a comunicat producătorilor de autovehicule care efectuează operațiuni de asamblare în țară că va fi stabilită o **cotă pe baza valorii la importul de piese auto**, fără notificare și cu efect retroactiv. Decizia poate determina întreruperea operațiunilor de asamblare din lipsa pieselor.

2. Maroc

UE a monitorizat atent situația pentru a evalua impactul real al introducerii **cerinței privind marcajul de conformitate** la exporturile UE. La inițiativa noastră, a avut loc un dialog constructiv între experții din UE și Maroc, în urma căruia autoritățile marocane s-au angajat să clarifice aplicarea cerințelor pentru operatorii UE, abordând o mare parte a preocupărilor lor privind accesul pe piață. În cadrul acestor reuniuni, au mai fost abordate și alte probleme, precum **noile cerințe pentru produsele farmaceutice** și externalizarea procedurilor de evaluare a conformității.

3. Liban

Pe fondul crizei socio-economice, financiare și politice, au fost introduse noi bariere în calea comerțului, în special **taxa temporară de 3 % la aproape toate importurile și taxe suplimentare** (cuprinse între 7 % și 20 %) **la importurile de anumite produse selectate**, precum marmura, conservele sau piesele de mobilier. De asemenea, a fost instituită o cerință obligatorie pentru **înregistrarea fabricilor** pentru anumite produse, inclusiv textile, iar autoritățile libaneze nu au întreprins măsuri corective în 2019 cu privire la o măsură care impunea **taxe vamale la importurile din UE de țiței/produse petroliere**.

O nouă măsură orizontală privind **legalizarea facturilor** a adăugat, de asemenea, o barieră suplimentară în calea accesului pe piață. Aceste măsuri au făcut obiectul unor discuții intense și schimburi de scrisori cu autoritățile libaneze. În cele din urmă, **Libanul** a eliminat dubla cerință de certificare vamală pentru importuri introdusă în 2019, în legătură cu care UE și-a exprimat în mod repetat îngrijorarea.

4. Turcia

În 2019, taxele suplimentare aplicate de Turcia au perturbat grav funcționarea Uniunii vamale, deoarece i-au forțat pe producătorii din UE să prezinte certificate de origine. Turcia a continuat să extindă aceste taxe la mai multe produse, conducând la o creștere accentuată a numărului de astfel de certificate emise de autoritățile responsabile, ceea ce reprezintă un cost direct, precum și o incertitudine semnificativă pentru toți operatorii în cauză.

În aprilie 2019, Turcia a reintrodus **restricția la exportul de deșeuri de cupru**. Aplicarea actuală a regimului de acordare a licențelor la export reprezintă o interdicție *de facto*, întrucât condițiile cerute sunt dificil de respectat și nu sunt în conformitate cu obligațiile Turciei din cadrul Uniunii vamale.

O altă barieră recent introdusă a vizat o **modificare a Regulamentului privind produsele cosmetice**, care ar însemna trecerea cadrului sistemului turcesc de reglementare a produselor cosmetice de la un control pe piață la un sistem de preînregistrare. A fost impusă chiar și o evaluare detaliată a siguranței - inclusiv divulgarea datelor sensibile - pentru a comercializa produse cosmetice în Turcia. Acest lucru contravine obligațiilor Turciei în temeiul acordului privind Uniunea vamală.

Caseta 5 - Informații generale privind Turcia

În 2019, Turcia a rămas al cincilea partener comercial al UE ca importanță, în timp ce UE rămâne de departe cel mai important partener comercial al Turciei. În special, intrarea în vigoare în 1996 a acordului de uniune vamală UE-Turcia a dus la o creștere substanțială a schimburilor comerciale dintre UE și Turcia în deceniile anterioare. Acordul are ca scop asigurarea liberei circulații între UE și Turcia a tuturor bunurilor industriale și a anumitor produse agricole prelucrate. De asemenea, acesta impune alinierea Turciei la tarifele și normele vamale externe ale UE pentru importurile din țări terțe, precum și la politica comercială, politica în domeniul concurenței, drepturile de proprietate intelectuală și legislația tehnică a UE referitoare la domeniul de aplicare al Uniunii vamale. În ultimii ani, problemele au început să se acumuleze. Desigur, Comisia insistă în continuare asupra respectării de către Turcia a normelor Uniunii vamale convenite și a punerii în aplicare nediscriminatorii a Protocolului suplimentar la Acordul de asociere față de toate statele membre, inclusiv față de Republica Cipru.

În 2019, Comisia a continuat să utilizeze toate mijloacele disponibile pentru a semnaliza aceste preocupări, inclusiv în cadrul Comitetului mixt al Uniunii vamale și al altor reuniuni bilaterale. În ceea ce privește continuarea politicii Turciei de **localizare forțată** în sectorul farmaceutic, UE a lansat pentru prima dată un caz OMC împotriva unei țări candidate.

5. Arabia Saudită

În Arabia Saudită, întreprinderile din UE se confruntă cu numeroase bariere în calea comerțului și al accesului pe piață, cum ar fi procedura de achiziție a **mărcilor de calitate saudite** (în special pentru plăcile ceramice). Noile condiții de import SPS pentru **exporturile de fructe și legume** din UE creează, de asemenea, sarcini și costuri administrative inutile. Aceste bariere sunt prezentate în mod sistematic de Comisie la OMC și în contactele bilaterale cu Arabia Saudită și rămân probleme-cheie pe agenda dialogului în materie de comerț și investiții între UE și Consiliul de Cooperare al Golfului.

Datorită intervențiilor rapide înainte de intrarea în vigoare, două proiecte de reglementări tehnice apărute ca bariere noi în 2019 au fost înlăturate în același an, fiind legate de **limitele superioare ale adaosului de zahăr** în unele produse alimentare și, respectiv, de **etichetarea de tip „semafor”**. Deși în 2019 au fost înregistrate progrese parțiale pentru

anumite state membre, Arabia Saudită continuă să impună **interdicții temporare la nivelul întregii țări la importul de animale vii** în cazurile de focare de boli ale animalelor, care nu respectă standardele internaționale OIE¹³.

C. AUSTRALIA

Calitatea combustibilului din Australia este printre cele mai reduse din OCDE și ocupă locul 70 în lume. În special, **conținutul de sulf** al benzinei fără plumb este în prezent de 15 ori mai mare decât valorile prevăzute de standardul UE. Acest combustibil de calitate slabă este de fapt **incompatibil cu cele mai noi motoare Euro 6 de înaltă eficiență**, ceea ce înseamnă că unii producători din UE au fost nevoiți să ajusteze motoarele în sensul reducerii performanței sau a eficienței acestora sau chiar să înlocuiască motoarele unor modele care respectau standarde mai vechi și mai poluante.

Standardele urmau să expire în 2019, însă guvernul australian nu are un plan concret pentru a aborda eficiența combustibilului. Această chestiune pare a fi legată de costurile asociate modernizării capacității de rafinare a benzinei din Australia la standardul necesar. Industria relevantă nu pare dispusă să facă această investiție în absența unui sprijin guvernamental.

D. COREEA DE SUD

De la începutul anului 2019, furnizorii din UE de **sisteme de gestionare a apei de balast** s-au confruntat cu o nouă barieră din cauza lipsei recunoașterii testelor efectuate în afara Coreei ca parte a procesului de omologare de tip pentru instalarea unor astfel de sisteme pe nave care arborau pavilionul coreean. Întrucât, din septembrie 2018, toate navele noi trebuie să fie echipate cu un sistem de gestionare a apei de balast, iar toate navele existente trebuie să fie modernizate până în 2024 cu un astfel de sistem, piața vizată este foarte mare. Asimetria procedurilor de certificare dintre UE și Coreea a fost semnalată bilateral în relația cu Coreea.

În al doilea rând, importurile de **confecții pentru copii** au devenit din ce în ce mai dificile în 2019. Un nou set de orientări, „Criterii actualizate de confirmare a siguranței produselor textile pentru sugari”, stabilește proceduri excepțional de stricte, dar încă nu a fost notificat prin intermediul platformei OMC. Acesta a dus la un număr semnificativ de proceduri și testări suplimentare de recertificare, precum și la costuri de retestare exponențiale. Serviciul Vamal al Coreei a fost de acord să dea curs observațiilor scrise transmise de UE, iar Comisia va urmări în mod activ înlăturarea acestei bariere.

¹³ Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor, care folosește acronimul istoric OIE („*Office International des Epizooties*” - Oficiul Internațional de Epizootii)

IV. BARIERE ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR ÎNLĂTURATE ÎN 2019

A. STRATEGIA UE DE ABORDARE A BARIERELOR ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR

Pentru a înlătura barierele în calea comerțului, Strategia UE de acces pe piețe recurge la o gamă variată de instrumente.

Instrumentul 1: Acțiune diplomatică. Este vorba despre un flux de activități diplomatice, în cadrul căruia Comisia, Serviciul European de Acțiune Externă, statele membre ale UE și sectorul în cauză colaborează îndeaproape prin intermediul rețelei de delegații ale UE și de ambasade ale statelor membre în țările terțe. Acest efort cuprinde o gamă largă de activități, de la proiecte tehnice în materie de comerț la demersuri oficiale precum misiunile la nivel înalt ale comisarilor și acțiunile ministeriale și prezidențiale. Acțiunile sunt coordonate cu parteneri cu scopuri comune, acolo unde acest lucru se impune, pentru ca activitatea noastră să fie cât mai eficace.

Instrumentul 2: Soluționarea litigiilor. Activitatea obișnuită a comitetelor OMC este completată de activitatea consistentă a Comisiei în materie de soluționare a litigiilor. De asemenea, UE a asigurat punerea în aplicare corectă a hotărârilor OMC de către țările terțe, monitorizând cu atenție dacă aceste hotărâri sunt puse în aplicare în mod corespunzător. Lansarea în 2019 a procedurilor cu Ucraina în cadrul Acordului de asociere (interdicția de export a lemnului), cu Uniunea vamală Sud-Africană în temeiul Acordului de parteneriat economic (păsări de curte), precum și lansarea cazurilor de soluționare a litigiilor OMC împotriva Indoneziei (restricții la exportul de materii prime) și SUA (măsuri de protecție comercială pentru măslinile care au atins gradul de maturitate) demonstrează că Comisia nu ezită să recurgă la soluționarea bilaterală a litigiilor, astfel cum este prevăzut în acordurile sale de liber schimb, și nici la soluționarea multilaterală a litigiilor. În plus, Comisia a făcut o propunere oficială de consolidare a Regulamentului privind respectarea normelor comerțului internațional¹⁴, ceea ce permite UE să ia anumite contramăsuri în cazul în care există obstacole în calea funcționării adecvate a soluționării bilaterale sau multilaterale a litigiilor. În sfârșit, ca instrument suplimentar, la cererea exportatorilor, Comisia poate utiliza și procedura prevăzută de Regulamentul privind barierele în calea comerțului (ROC).

Instrumentul 3: acordurile de liber schimb (ALS) ale UE. Barierele depistate prin intermediul activității noastre pentru accesul pe piață sunt canalizate direct prin negocieri comerciale sau - în cazul în care există acorduri de liber schimb - prin mecanismele relevante de punere în aplicare, pentru a asigura faptul că prioritățile privind accesul pe piață sunt abordate în mod eficace. De asemenea, Comisia și-a consolidat eforturile de punere în aplicare și de asigurare a respectării, pentru a se asigura că întreprinderile, inclusiv IMM-urile, pot valorifica angajamentele existente. UE dispune de instrumentele necesare pentru înlăturarea barierele în calea comerțului și le utilizează în mod eficace pentru a îmbunătăți protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI), pentru a introduce acțiuni de soluționare a litigiilor și pentru a impune măsuri de

¹⁴ Propunerea COM(2019) 623 a Comisiei, 12.12.2019.

protecție comercială în cazurile de practici comerciale neloiale, și a îmbunătățit coordonarea dintre acești diferiți piloni ai activităților sale de executare.

Un aspect important este acela că Parteneriatul nostru privind accesul pe piață servește, de asemenea, drept sistem de alertă timpurie pentru a preveni barierele chiar înainte ca acestea să apară.

B. BARIERELE ÎNLĂTURATE ÎN 2019 ÎN FUNCȚIE DE ȚARA TERȚĂ

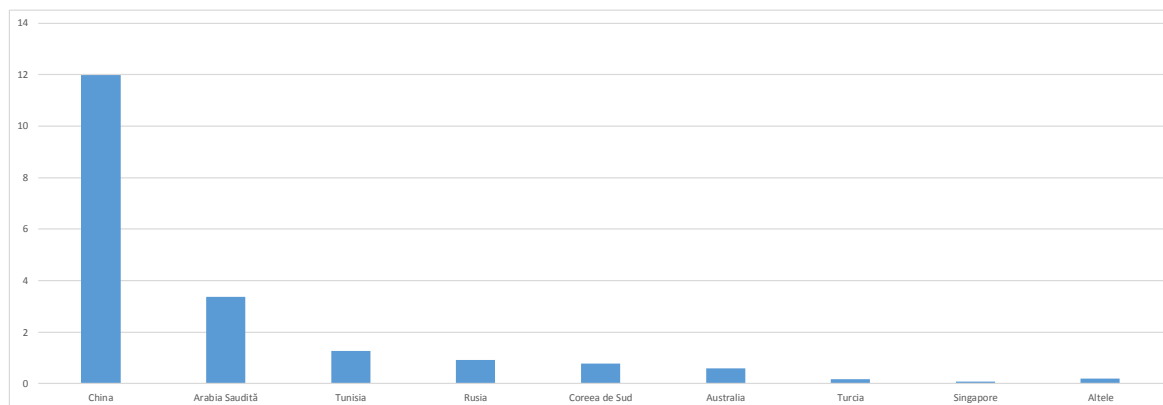
Datorită eforturilor combinate ale tuturor părților interesate din parteneriatul nostru privind accesul pe piață, în 2019 au fost înlăturate total sau parțial 40 de bariere în 22 de țări terțe diferite și în nouă sectoare ale activității economice, precum și la nivel orizontal. Dacă se iau în calcul toate barierele cuantificabile, exporturile UE vizate de obstacolele în calea comerțului înlăturate în 2019 s-au ridicat la o valoare de 19,4 miliarde EUR pentru UE-27.

Figura 8 prezintă țările terțe în care s-au înlăturat cu succes barierele în calea comerțului. Arabia Saudită se află pe primul loc, cu cinci bariere înlăturate în 2019, urmată de Egipt, Singapore și Rusia (cu câte trei fiecare). În Australia, Canada, China, Japonia, Coreea de Sud, Mexic, Ecuador și Emiratele Arabe Unite au fost înlăturate câte două bariere. În 2019, au fost înlăturate, de asemenea, alte 10 bariere în calea comerțului cu care se confruntau întreprinderile din UE în alte 10 țări terțe.

Figura 8: Defalcarea geografică a barierelor înlăturate în 2019

În funcție de valoarea comerțului afectat (tabelul 3) de barierele înlăturate, cele mai importante obstacole au fost înlăturate în China, reprezentând o cotă de 63 % din totalul fluxurilor comerciale afectate, urmată de Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite, reprezentând aproximativ 17 %. Este de remarcă, însă, că fluxurile comerciale din unele țări sau regiuni ar putea fi subestimate aici, deoarece barierele înlăturate cu un domeniu orizontal al produselor sunt mai greu de estimat.

Tabelul 3: Fluxurile comerciale ale UE-27 afectate de barierele înlăturate în 2019, în funcție de țara parteneră, (în miliarde EUR)¹⁵

Chiar și în cele mai provocatoare medii pentru comerț, cum ar fi China și regiunea mediteraneeană și a Orientului Mijlociu, strategia noastră poate avea rezultate concrete pentru exportatorii UE, în special pentru IMM-urile active în sectorul agroalimentar.

C. BARIERELE ÎNLĂTURATE ÎN 2019 ÎN FUNCȚIE DE TIPUL MĂSURII

Eforturile depuse în cadrul parteneriatului nostru privind accesul pe piață au contribuit mult mai mult la înlăturarea problemelor legate de SPS (24) din sectorul agriculturii și al pescuitului. De asemenea, au fost îndeplănite alte măsuri aplicate la frontieră, respectiv măsuri tarifare la import (3), proceduri administrative vamale (2) și restricții la export (2).

Obstacolele existente după trecerea frontierei abordate au avut impact asupra întreprinderilor UE sub formă de bariere tehnice în calea comerțului (6 măsuri), DPI (1 barieră), iar o barieră în calea comerțului cu servicii a fost, de asemenea, înlăturată cu succes în 2019.

¹⁵ Categoria „Alte țări” include Egipt, Ecuador, Kazahstan, Emiratele Arabe Unite, Canada, Thailanda, Indonezia, Japonia, Mexic, Republica Moldova, Africa de Sud și Iran.

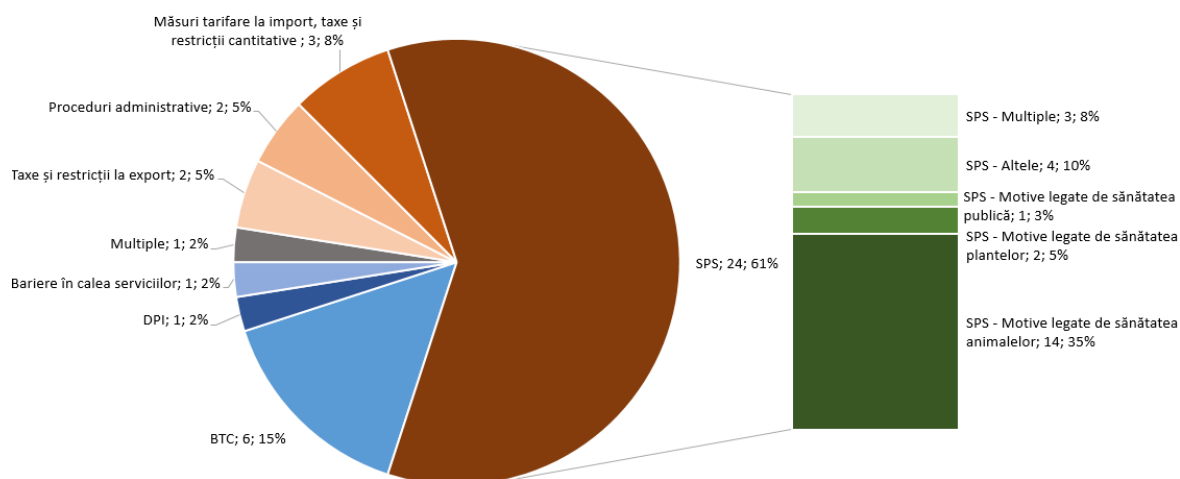

Figura 9: Defalcarea bariereleor înlăturate în 2019 în funcție de tipul măsurii (număr de măsuri)

În 2019, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește înlăturarea bariereleor SPS. În schimb, tipurile de măsuri care se aplică în mod obișnuit sectoarelor sau serviciilor industriale s-au dovedit dificil de înlăturat. Acest lucru necesită o abordare mai robustă din partea noastră, precum și o atenție sporită în următorii ani.

D. BARIERELE ÎNLĂTURATE ÎN 2019 ÎN FUNCȚIE DE SECTOR

Figura 10 prezintă o imagine de ansamblu asupra numărului de bariere înlăturate în diferitele sectoare economice. Agricultură și pescuitul reprezintă sectorul cu cele mai multe măsuri înlăturate (26). Printre acestea se numără problemele SPS înlăturate integral sau parțial (24) și două reglementări tehnice (în special, una privind etichetarea de tip „semafor”).

În sectorul *vinurilor și băuturilor spirtoase*, au fost înlăturate trei bariere, iar în sectorul produselor cosmetice, două. Au fost înlăturate bariere individuale, respectiv, în sectoare precum *TIC, servicii de comunicații, textile și piele, lemn, hârtie și celuloză și siderurgia și metalurgia feroasă*.

În sfârșit, au fost înlăturate în total și trei bariere care erau fie complet *orizontale* fie afectau *diverse sectoare economice*.

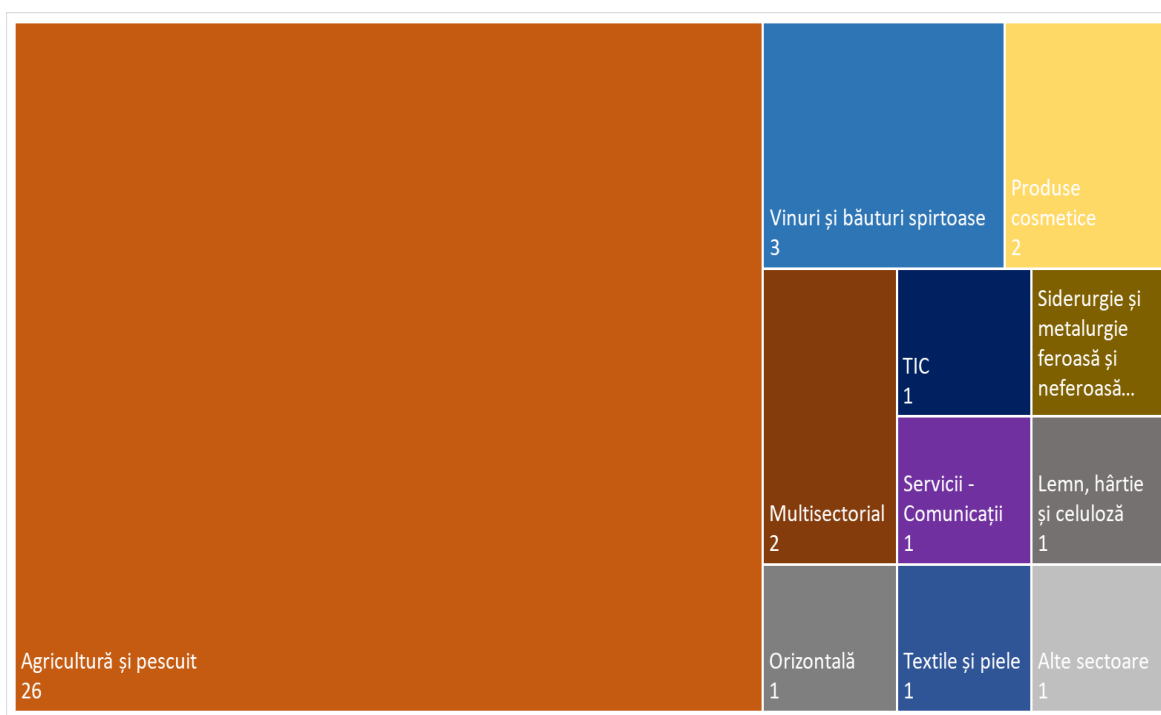

Figura 10: Defalcarea pe sectoare a barierelor înlăturate în 2019, conform înregistrării în MADB (număr de bariere)

Pe baza calculelor privind fluxurile comerciale afectate, figura 11 prezintă ponderea economică a barierelor înlăturate în diferite sectoare, subliniind că înlăturarea acestora în 2019 ar putea influența în mod pozitiv exporturile UE, în primul rând în sectorul *agriculturii și pescuitului*, care reprezintă 72 % din totalul fluxurilor comerciale potențial afectate, ceea ce se ridică la 14,1 miliarde EUR. Sectorul *vinurilor și băuturilor spirtoase* (2,5 miliarde EUR) și cel al *produselor cosmetice* (1,5 miliarde EUR) au beneficiat, de asemenea, în mod considerabil de pe urma înlăturării barierelor.

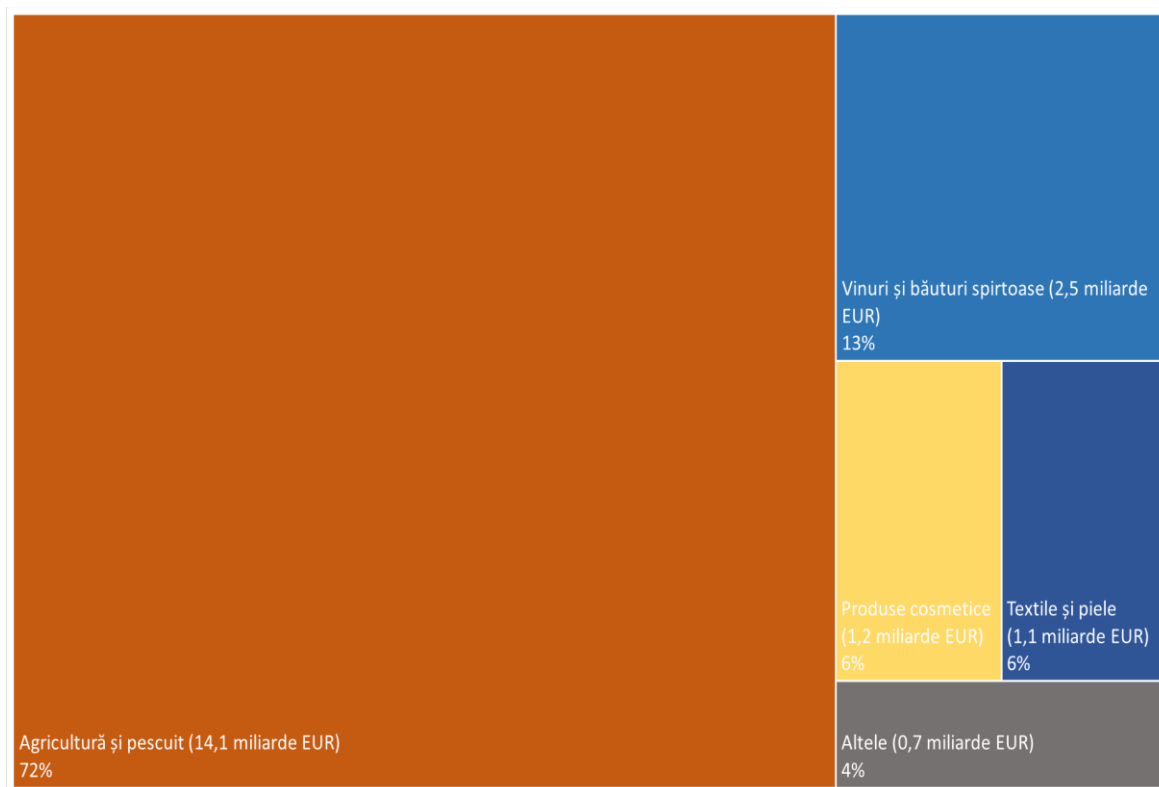

Figura 11: Fluxurile comerciale UE-27 afectate de barierele înlăturate în 2019, în funcție de sector¹⁶
(în miliarde EUR și procente)

Eficacitatea cuantificabilă a strategiei UE de a înlătura barierele SPS și de a acorda acces pe piețe exporturilor UE în 2019 rezultă dintr-o abordare multidirecțională. În afară de măsurile menționate în secțiunea V, caseta 6 de mai jos ilustrează câteva povești de succes ale unei asemenea abordări.

Caseta 6 - Înlăturarea barierelor SPS - câteva povești de succes

- **Japonia - produse agroalimentare**

Interzicerea importurilor de carne de vită din cauza ESB¹⁷

De peste 20 de ani, Japonia interzice importurile de carne de vită din țări care notifică un focar de ESB. Astfel de măsuri sunt considerate disproporționate, iar Japonia nu a furnizat o evaluare a riscurilor bazată pe date științifice pentru a justifica măsuri mai stricte decât standardul OIE. În ultimii ani, dialogul cu autoritățile japoneze a dus la ridicarea interdicției legate de ESB pentru mai multe state membre ale UE. În 2019, după câțiva ani de discuții, Japonia a ridicat interdicția privind carnea de vită din Croația și a acceptat carne de la animale de peste 30 de luni din Irlanda. Noile structuri bilaterale instituite prin Acordul de parteneriat economic UE-Japonia deschid alte posibilități

¹⁶ Categoria „Altele” include ceramica și sticla, produsele chimice, produsele electronice, TIC, siderurgia și metalurgia feroasă și neferoasă, lemnul, hârtia și celuloza și alte sectoare.

¹⁷ ESB: Encefalopatia spongiformă bovină.

pentru ca CE să solicite rezultate mai concrete cu privire la această problemă cu Japonia și să ridice barierele rămase.

Interdicția la nivel național în caz de focare de HPAI (gripă aviară)

Standardele internaționale OIE privind infecția cu virusurile gripei aviare definesc cazurile de focare pentru care nu trebuie luate măsuri de restricționare a comerțului și cele în care restricțiile comerciale ar trebui limitate la zonele infectate definite din țara în cauză (în loc să includă întreg teritoriul). Japonia impune interdicții la nivelul întregii țări în urma focarelor de gripă aviară patogenă, în pofida măsurilor eficiente și stricte ale UE de regionalizare, în conformitate cu standardul internațional, care ar trebui să permită continuarea comerțului în deplină siguranță.

S-au înregistrat unele progrese, având în vedere că ouăle pentru incubatie și puii de o zi din Țările de Jos pot fi exportate în Japonia din zone libere în cazul unor focare de HPAI. Comisia are un angajament mai amplu cu Japonia, inclusiv în contextul noilor structuri bilaterale din cadrul Acordului UE-Japonia, pentru a stabili recunoașterea reciprocă a măsurilor de regionalizare legate de starea de sănătate a animalelor. Rezultatele concrete ale acestui proiect sunt așteptate cu o întârziere acceptabilă.

- **Canada - produse agroalimentare**

Condiții fitosanitare de import pentru tomatele proaspete

În 2016, au intrat în vigoare cerințele fitosanitare canadiene pentru importuri, legate de *Tuta absoluta* (molima tomatelor) pentru tomatele proaspete, care impuneau îndepărtarea părților verzi ale tomatelor dacă acestea sunt importate dintr-o țară afectată de *Tuta absoluta*. În 2019, Spania a fost prima țară autorizată să certifice transporturi de fructe proaspete de tomate fără părți verzi. Există, de asemenea, un interes pentru exportul de tomate cu părți verzi, iar în Canada a fost depusă o cerere cu condiții de control care să garanteze că schimburile comerciale pot avea loc în deplină siguranță. Această cerere este în curs de evaluare de către Canada.

Restricții comerciale nejustificate din cauza neregnoașterii caracterului de zonă indemnă al țărilor și a zonelor indemne din statele membre ale UE pentru gândacii cu coarne lungi și gândacii asiatici cu coarne lungi (CLB și ALB)

În 2013, Canada a impus o interdicție nejustificată la importul de plante cu un diametru al tulpinii mai mare de 10 mm din întreaga UE, din cauza unui risc comercial considerabil de transmitere a ALB și CLB. Într-adevăr, acești dăunători sunt bine reglementați în UE, existând măsuri stricte de control și, prin urmare, partenerii comerciali ar trebui să recunoască zonele indemne.

Ca răspuns la o solicitare a Comisiei, Canada a recunoscut 21 de state membre ale UE ca fiind indemne de CLB și ALB. Comisia continuă discuțiile cu Canada cu obiectivul de a recunoaște, de asemenea, zonele indemne din statele membre ale UE afectate.

- **Mexic - produse agroalimentare**

Restricții la importul de fructe și legume proaspete

Exporturile UE de fructe și legume către Mexic sunt împiedicate de protocoale de import care includ o măsură disproporționată de atenuare (tratamentul la rece) și controalele înainte de expediere în țara de origine plătite de sector (control anterior vămii). Mexicul nu a furnizat încă temeiul evaluării riscurilor pe care o efectuează

pentru aplicarea acestei game largi de măsuri de combatere a dăunătorilor și de atenuare. În plus, lista de măsuri pentru combaterea organismelor dăunătoare de carantină pentru citrice, mere, pere, kiwi și piersici este mare și greoaie. Fiecare produs este supus unui studiu de la caz la caz, pentru a se permite intrarea sa în Mexic.

În 2019, s-au înregistrat progrese cu privire la această barieră atunci când Mexic a aprobat importurile de pere din Belgia. De asemenea, Mexic a notificat condițiile fitosanitare pentru importurile de kiwi din Italia (cerere în curs din 2006) și, în a doua jumătate a anului 2019 a publicat condițiile de import pe site-ul său, ceea ce înseamnă că piața pentru kiwi din Italia este deschisă.

Proceduri de aprobare îndelungate pentru importurile de carne de animale din specia porcină

Mexic aplică proceduri de aprobare îndelungate pentru importurile de carne de animale din specia porcină. În ultimii ani s-au observat progrese, iar în 2019 Țărilor de Jos li s-a permis exportul de carne de porc. De asemenea, Mexic s-a angajat să introducă treptat prelistarea pentru statele membre autorizate, eliminând necesitatea de audituri viitoare ale unităților.

Imaginea în oglindă a succesului în domeniul SPS este faptul că barierele din sectorul industrial și cel al serviciilor înlăturate în 2019 au afectat o cantitate mult mai mică de exporturi din UE. Nu în ultimul rând, acesta este cazul în sectoare precum înalta tehnologie, care sunt esențiale pentru suveranitatea tehnologică și autonomia strategică a UE. Acest lucru indică faptul că protecționismul în aceste domenii devine tot mai generalizat, solicitând o abordare calitativă diferită față de UE pentru a ne cimenta nu numai poziția de cel mai mare bloc comercial la nivel mondial, ci și ca lider tehnologic mondial.

V. ANALIZĂ CALITATIVĂ A BARIERELOR ÎNLĂTURATE ÎN 2019

Acest capitol oferă o analiză mai aprofundată a unui număr selectat de bariere abordate în 2019, concentrându-se asupra țărilor cu cele mai importante fluxuri comerciale potențial afectate de măsurile înlăturate. Este vorba despre China, regiunea mediteraneeană și a Orientului Mijlociu (Tunisia, Egipt, Liban, Turcia, Emiratele Arabe Unite, Arabia Saudită), Rusia, Australia și Coreea de Sud. Acești parteneri reprezintă 98 % din fluxurile comerciale potențial afectate de măsurile înlăturate în 2019.

A. CHINA

Cerințe de certificare pentru produsele alimentare cu risc scăzut

Proiectul de cerință de certificare a alimentelor cu risc scăzut a fost propus în 2015 și ar fi necesitat un certificat suplimentar împreună cu certificarea oficială. Certificarea sau atestarea oficială a tuturor produselor reglementate de măsura propusă nu s-a bazat pe o evaluare științifică a riscului prezentat de aceste produse și, prin urmare, a fost disproporționată. În martie 2019, China a declarat că cerința de certificare notificată a fost suspendată, în același timp căutându-se o soluție convenită multilateral în cadrul Grupului de lucru electronic „Comitetul Codex pentru sistemele de inspecție și certificare a importurilor și exporturilor de produse alimentare” (CCFICS).

Cu toate acestea, la sfârșitul lunii decembrie 2019, China a deschis o consultare națională privind un proiect de regulament referitor la înregistrarea producătorilor de peste mări ai produselor alimentare importate. În cazul în care va fi pus în aplicare, acest regulament ar impune o procedură de înregistrare administrativă foarte împovărătoare pentru întreprinderile din UE care exportă produse alimentare în China, indiferent de riscul asociat produselor alimentare. Procedura ar crea blocaje, acționând ca o adevărată barieră netarifară în calea comerțului.

Interdicția îndelungată și nejustificată la importul de bovine/ovine din UE și produsele provenite de la acestea

În 2000, China a impus interdicția la importul de bovine/ovine din UE și de produse provenite de la acestea din cauza encefalopatiei spongiforme bovine și transmisibile (mai bine cunoscute sub denumirea de ESB și, respectiv, EST) și abia din anul 2014 restricțiile au fost ridicate încet de statele membre. În 2019, importurile de carne de vită au fost autorizate pentru Franța, Irlanda și Țările de Jos, deși cu restricții legate de vârsta animalelor eligibile, categorii de produse și numărul de unități autorizate să efectueze exporturi. În acest scop, Comisia continuă să poarte discuții cu China, cu scopul ridicării restricțiilor rămase pentru cele trei state membre autorizate și pentru a obține autorizație pentru toate statele membre ale UE interesate să exporte produse provenite de la bovine/ovine în China.

B. REGIUNEA MEDITERANEEANĂ ȘI A ORIENTULUI MIJLOCIU

În ultimii ani, UE și-a intensificat angajamentul în regiunea mediteraneeană și a Orientului Mijlociu pentru a înlătura barierele (a se vedea caseta 7). În consecință, în ultimii ani și în special în 2019, mai multe bariere au fost înlăturate sau reduse.

1. Tunisia

În 2018, o nouă măsură restrictivă care prevedea obligația de a exista **autorizații de import pentru o listă foarte lungă de produse** (îmbrăcăminte, produse cosmetice, produse agroalimentare, produse de curățenie, jucării, textile) a fost impusă în mod neașteptat, ceea ce a afectat fluxuri comerciale ale UE în valoare de 350 de milioane EUR. Aceste măsuri au impus *de facto* licențe de import neautomate, care sunt restricții cantitative interzise în temeiul ALS UE-Tunisia. Măsura nu a fost notificată OMC și, de asemenea, părea să încalce normele multilaterale. În iulie 2019, în urma unor apeluri insistente care solicitau retragerea acestor măsuri, guvernul tunisian și-a comunicat decizia de a anula aceste măsuri de autorizare care restricționau importul.

2. Egipt

În 2019, ca urmare a colaborării strânse, Egiptul a eliminat cerința de a se efectua **controale veterinare la animalele vii** în UE înainte de export, a promis că va alinia cerințele referitoare la ESB pentru carne la recomandările OIE, a acceptat standardele UE pentru majoritatea cerințelor pentru **cartofii de semințe** și a facilitat procedura pentru **importul de preparate pentru sugari** din statele membre UE clasificate drept țări „care nu sunt de referință”.

3. Liban

După mai multe intervenții privind **înregistrarea obligatorie planificată a fabricilor pentru anumite produse**, avută în vedere în 2019, Libanul a informat UE că decizia nu va fi pusă în aplicare. În mod similar, Libanul a eliminat cerința de certificare vamală dublă pentru importuri, introdusă în 2019, în legătură cu care UE și-a exprimat în mod repetat îngrijorarea.

4. Turcia

În temeiul acordului de uniune vamală UE-Turcia, în principiu, importurile din UE pe baza unui document A.TR ar trebui excluse din evaluarea riscurilor. Cu toate acestea, având în vedere informațiile limitate disponibile despre această procedură, un număr mare de astfel de importuri au nevoie în prezent de certificate de origine. Aceasta reprezintă atât un cost direct, cât și o incertitudine semnificativă pentru toți operatorii în cauză. Cu toate acestea, Comisia a reușit să înlăture o anumită barieră pentru o categorie de produse electronice fabricate în statele membre ale UE și care au fost incluse în **sistemul de taxe suplimentare al Turciei**.

5. Arabia Saudită

După ce a examinat observațiile scrise ale UE, Arabia Saudită a retras **proiectul de regulament pentru o limită superioară a adaosului de zahăr** la unele produse alimentare. În plus, Arabia Saudită a informat că **etichetarea de tip „semafor”**, prevăzută de proiectul de regulament privind etichetarea nutrițională a majorității produselor alimentare ambalate, ar fi voluntară, și nu obligatorie, așa cum s-a intenționat anterior. De asemenea, pe frontul SPS au fost înregistrate unele realizări, trei bariere fiind abordate integral sau parțial: **restricțiile nejustificate la importul de carne de bovine și ovine** din cauza ESB, precum și **interdicțiile privind importurile de animale vii la nivel național** din cauza notificării OIE a focarelor de boală a animalelor au fost ridicate pentru unele state membre. Au fost stabilite certificate bilaterale pentru **exportul de pește, crustacee și moluște** către Arabia Saudită, ceea ce a redeschis efectiv piața pentru operatorii autorizați.

6. Emiratele Arabe Unite (EAU)

Comisia și delegația UE au depus eforturi orientate și au înlăturat unele dintre cele mai importante bariere în calea accesului pe piață în 2019, în sectorul autovehiculelor și cel agroalimentar: noile proceduri de aprobare, inclusiv auditurile costisitoare efectuate de către terți, testarea și etichetarea produselor, care afectează toate piesele auto individuale și anumite produse lactate, precum și sucurile de fructe.

Ca urmare a capacității de informare a UE, Autoritatea pentru Standardizare și Metrologie din Emirate (ESMA) a confirmat că, în loc de **înregistrarea și testarea individuală a pieselor auto**, aceste cerințe costisitoare ar putea fi aplicate la nivel de grup de piese auto. Acest lucru a redus semnificativ costurile și povara administrativă.

EAU au facilitat **importurile de produse lactate și sucuri de fructe** din UE. ESMA a recunoscut sistemul UE privind siguranța alimentelor, astfel încât să nu mai fie necesar ca aceste produse să facă obiectul unui audit în Europa, ci doar să fie aprobate printr-un control al documentelor. Acest lucru a redus în mod semnificativ costurile de aprobare, întrucât întreprinderile nu trebuie să achite costurile de audit ale certificatelor terți către UE. EAU au recunoscut, de asemenea, aprobările UE pentru aditivi alimentari și pesticide și, astfel, întreprinderile din UE pot face trimitere la legislația UE pentru orice produs agroalimentar.

Caseta 7: Regiunea mediteraneeană și a Orientului Mijlociu: un protocol al UE pentru înlăturarea barierelor

UE a utilizat o gamă largă de instrumente:

Angajamentul diplomatic continuu: demersuri și schimburi de scrisori oficiale la nivel înalt cu autoritățile locale (Algeria, Tunisia, Arabia Saudită), vizite la nivel înalt;

Utilizarea asertivă a reuniunilor bilaterale cheie: Reuniunea Comitetului de asociere (Tunisia), dialogul în subcomitetele comerciale bilaterale (Tunisia, Egipt), serii de reuniuni tehnice (Egipt, Arabia Saudită), vizite de studiu în UE (EAU);

Acțiunea coordonată de Comisie și delegațiile UE cu statele membre, întreprinderile din UE și, după caz, incluzând parteneri cu idei similare și părți interesate locale;

Semnalarea constantă a problemelor la OMC: Comisia pentru autorizarea importurilor (Tunisia), observații în cadrul BTC, cooperarea cu alți membri ai OMC (Arabia Saudită).

C. RUSIA

Evenimentele politice din 2014 au o influență asupra relațiilor UE-Rusia, inclusiv a comerțului, contactele fiind limitate la nivel tehnic și la schimburile din cadrul OMC. Comisia continuă să apere interesele UE cu toate mijloacele disponibile, inclusiv prin intermediul comisiilor de soluționare a litigiilor din cadrul OMC, continuând să abordeze barierele în calea comerțului prin contacte tehnice bilaterale.

Astfel, în 2019 au fost înlăturate trei bariere în calea comerțului:

- În 2014, Rusia a instituit o **interdicție la export care a afectat pieile brute**. În 2019, au fost introduse cote de export la anumite categorii de **bușteni de mesteacăn**. Aceste măsuri au complicat accesul industriilor UE la materiile prime cheie. După ce Comisia a semnalat în mod repetat problema Consiliului OMC pentru comerțul cu mărfuri, Comitetului OMC pentru accesul la piață și în mod bilateral, Rusia nu a reînnoit măsurile temporare, care au expirat în 2019.
- Rusia instituise **accize mai mari pentru vinurile străine**. După ce Comisia a semnalat în mod repetat problema Consiliului OMC privind comerțul cu mărfuri, Comitetului OMC pentru agricultură și în mod bilateral, Rusia a adoptat o măsură care a egalizat acciza pentru vinurile străine și cele naționale începând cu 1 ianuarie 2020. Comisia rămâne vigilentă pentru a stabili dacă noul mecanism paralel de restituire a accizelor nu dezavantajează în mod necorespunzător vinurile importate și, prin urmare, anulează avantajele egalizării accizelor.

Deși aceste trei bariere au fost înlăturate în 2019, relația comercială generală cu Rusia rămâne problematică, inclusiv cu noile motive de îngrijorare (a se vedea caseta 8).

Caseta 8 - Informații generale privind Rusia - noi preocupări cu privire la măsurile orizontale

În 2019, Rusia a rămas în continuare ce de al patrulea partener comercial al UE ca mărime. Politica de substituie a importurilor, implementată progresiv de Rusia începând cu 2012 a coincis în mare măsură cu aderarea Rusiei la OMC. În locul unei liberalizări susținute, Rusia a instituit progresiv numeroase măsuri care favorizează produsele și serviciile interne față de cele străine și stimulează localizarea producției în Rusia de către întreprinderile străine. Măsurile conexe contravin adesea spiritului și/sau scrisorii cu normele OMC și sunt sursa multor dificultăți în calea comerțului. Sancțiunile UE și contrasancțiunile Rusiei au, de asemenea, efecte (limitate) asupra comerțului.

O nouă reformă a achizițiilor publice este în curs, cu scopul explicit de a crește ponderea bunurilor și serviciilor rusești în cadrul achizițiilor, nu numai în favoarea organismelor guvernamentale, ci și a întreprinderilor de stat. Acest fapt constituie un motiv semnificativ de îngrijorare pentru sectoarele-cheie de export ale UE, cum ar fi medicamentele, dispozitivele medicale, mașinile sau autovehiculele și, prin urmare, Comisia monitorizează îndeaproape evoluțiile, pentru a se asigura că măsurile sunt în conformitate cu angajamentele Rusiei în cadrul OMC. Perspectiva noilor inițiative legislative în domeniul identificării unice, al localizării și al urmăririi pentru multe categorii de mărfuri constituie, de asemenea, un motiv foarte important de îngrijorare și atrage atenția Comisiei.

D. COREEA DE SUD

În 2019, în Coreea de Sud au fost înlăturate două bariere: una complet, pentru produse cosmetice, iar cea de a doua, pentru carnea de bovine, parțial.

Agenția națională de luptă împotriva incendiilor din Coreea a dorit să clasifice majoritatea produselor cosmetice drept produse periculoase, ceea ce ar fi dus la cerințe stricte de depozitare și distribuție, pe care industria le-a considerat nerealiste. Problema a fost semnalată în cadrul reuniunii Comitetului pentru comerț cu mărfuri UE-Coreea, iar în februarie 2019, Coreea a exclus produsele cosmetice din domeniul de aplicare.

Coreea de Sud nu importă carnea de vită și alte produse din statele membre ale UE din cauza **restricțiilor** legate de ESB, însă a reluat importurile din alte țări cu același statut OIE ca și UE. Măsurile nejustificate și discriminatorii ale Coreei au fost semnalate Coreei în cadrul multor reuniuni bilaterale la diferite niveluri, precum și în cadrul sesiunii generale a Comitetului SPS al OMC. Importurile din Danemarca și Țările de Jos au fost aprobate în 2019, ceea ce a înlăturat parțial bariera. Cu toate acestea, importurile din alte state membre rămân blocate, iar Comisia se angajează să ridice rapid această barieră nejustificată și discriminatorie.

E. AUSTRALIA

În 2019, în Australia au fost înlăturate cu succes două bariere legate de produsele cosmetice și de standardele de testare a oțelului.

Australia a avut în vedere modificări ale proiectului de lege privind substanțele chimice din 2017 privind **testarea noilor ingrediente chimice ale produselor cosmetice**. Delegația UE a trimis o scrisoare autorităților australiene, subliniind importanța asigurării unei alinieri între cadrul juridic din Australia și cel din UE. Actul normativ din 2019 privind substanțele chimice industriale a devenit lege în martie 2019 și este aliniat la practicile UE.

Standards Australia (organismul național recunoscut în materie de standarde) a inițiat o consultare cu privire la patru proiecte de standarde de testare a oțelului, propunând o posibilă abatere de la cerințele de testare ISO la standardul austrian. Problema a fost semnalată în timpul dialogurilor TP UE-Australia. În decembrie 2019, procesul de redactare a standardului ISO 17607 a fost abandonat.

F. IMPACTUL ÎNLĂTURĂRII BARIERELOR

În capitolele anterioare ale prezentului raport, am analizat fluxurile comerciale legate de barierele înlăturate în 2019 (a se vedea caseta 3).

În plus, raportul include rezultatele unei analize mai detaliate, bazate pe o evaluare econometrică a creșterii exporturilor UE către țările partenere care au impus o barieră, după eliminarea barierei. În acest sens, a fost utilizată o analiză de regresie pentru cuantificarea impactului.¹⁸

Rezultatul acestei analize econometrice ar putea să nu arate impactul complet al strategiei privind accesul pe piață, deoarece metodologia nu ne permite să includem bariere orizontale complexe care afectează mărfuri, și nici bariere dincolo de mărfuri (de exemplu, servicii, achiziții publice, investiții sau drepturi de proprietate intelectuală) care pot afecta direct sau indirect o gamă variată de produse prin fluxuri comerciale și de investiții.

¹⁸ Mai exact, am adoptat o metodologie de tipul „diferență în diferență” și am analizat doar impactul asupra fluxurilor comerciale dintre UE și țările care impuseseră bariera asupra produselor specifice implicate în raport cu o situație ipotetică (exporturile UE către restul lumii, excluzând țara care a instituit bariera).

Rezultatele arată că, în medie, înlăturarea acestui subset de bariere¹⁹ a generat beneficii concrete pentru exportatorii din UE. Estimările indică o creștere a exporturilor cu 60 % în medie după înlăturarea barierelor. Ca valoare economică, aceasta înseamnă că înlăturarea acestor bariere în perioada 2014 - 2018 a generat în 2019 exporturi suplimentare pentru întreprinderile din UE în valoare de 8 miliarde EUR. Aceasta corespunde ca ordin de mărime beneficiilor înlăturării barierelor în calea comerțului din anii precedenți și este comparabilă cu creșterea preconizată a exporturilor UE rezultate din unele dintre acordurile noastre comerciale.

¹⁹ Analiza include 100 de bariere înlăturate din 2014 până în 2018. Analiza nu acoperă barierele înlăturate în anul 2019, întrucât avem nevoie de cel puțin un an întreg de date după înlăturarea barierelor pentru a stabili impactul asupra comerțului.

VI. O PRIVIRE ASUPRA STATELOR UNITE ALE AMERICII

UE este cel mai important partener comercial și de investiții al SUA și viceversa, având în vedere angajamentul istoric pentru deschiderea piețelor și reprezentând cea mai mare și mai profundă relație economică bilaterală din lume. Tarifele UE și SUA sunt mici (în medie, 3 % sau mai mici), iar piețele serviciilor noastre sunt relativ deschise. Lanțurile de aprovizionare ale întreprinderilor din UE și SUA sunt cu adevărat transatlantice. De asemenea, provocările globale sunt depășite în mod corespunzător numai atunci când SUA și UE colaborează. Totuși, această relație se confruntă în prezent cu o serie de provocări noi.

În 2019, tensiunile comerciale au crescut în urma impunerii de către SUA a tarifelor la mărfuri din UE în valoare de 7,5 miliarde USD, după ce OMC s-a pronunțat în favoarea SUA în cazul Airbus. Comisia și-a exprimat regretul cu privire la decizia SUA de a merge mai departe cu impunerea de tarife, întrucât prezentase o propunere de soluționare a litigiului în conformitate cu cerințele OMC. De asemenea, Comisia a reamintit SUA că decizia sa de a impune tarife ar obliga efectiv UE să se folosească de drepturile sale la măsuri de retorsiune atunci când arbitrul OMC va pronunța hotărârea Boeing în cazul paralel mai târziu în 2020.

În ceea ce privește taxele antidumping și antisubvenții impuse de SUA pentru măslinile care au atins gradul de maturitate din Spania, în martie 2019 au avut loc consultări la nivelul OMC, dar acestea nu au avut ca rezultat soluționarea litigiului, astfel că, în mai 2019, UE a solicitat înființarea unei comisii. Taxele sunt în vigoare de la 1 august 2018 și privează întreprinderile spaniole de accesul pe piața americană.

Pe un ton pozitiv, unele tensiuni create de ancheta SUA cu privire la dimensiunea de securitate națională a importurilor de autovehicule și piese auto au fost dezamorsate când termenul-limită de 13 noiembrie 2019, când SUA trebuia să adopte măsuri, a expirat fără o decizie oficială a președintelui. Comisia va rămâne vigilentă cu privire la acest dosar, întrucât UE respinge ideea că schimburile comerciale cu autovehicule din UE ar putea constitui o amenințare la adresa securității naționale pentru SUA.

Pe de altă parte, presiunile asupra comerțului transatlantic au continuat prin impunerea de către SUA, în iunie 2018, a tarifelor la oțelul și aluminiul din UE din motive aparent legate de securitatea națională. UE a adoptat tarife de reechilibrare la exporturile SUA către UE, pe care s-a oferit să le anuleze de îndată ce partea americană va putea să își ridice tarifele. În ianuarie 2020, SUA au extins tarifele la oțel și aluminiu la anumite produse derivate; UE a reacționat în aprilie 2020 prin impunerea de măsuri de reechilibrare la trei produse din SUA (anumite tipuri de brichete, anumite tipuri de accesorii din plastic pentru mobilă și caroserii și cărți de joc). Comisia remarcă faptul că taxele similare impuse de SUA unor parteneri precum Mexic și Canada au fost retrase de SUA în cursul anului 2019.

De asemenea, Comisia și-a exprimat regretul cu privire la dispariția organului de apel al OMC la 11 decembrie 2019, în principal din cauza opoziției continue a SUA față de reînnoirea mandatului membrilor săi. De asemenea, a remarcat că acest lucru a reprezentat o lovitură foarte dură pentru sistemul comercial bazat pe norme internaționale și pentru echilibrul fundamental al angajamentelor acceptate de membrii OMC la finalul Rundei Uruguay. UE împărtășește opinia SUA potrivit căreia sistemul OMC trebuie reformat în profunzime și de urgență, iar în acest an a propus un aranjament provizoriu pentru apeluri acelor parteneri care sunt dispuși să continue să soluționeze litigii OMC într-un proces cu caracter obligatoriu și independent, cu posibilitatea de recurs.

Comisia rămâne îngrijorată în legătură cu două dispoziții specifice ale Legii SUA din 2017 privind reducerile fiscale și locurile de muncă, taxa pe erodarea bazei impozabile și împotriva abuzului (*Base Erosion and Anti-abuse Tax* = BEAT), care are anumite aspecte discriminatorii, și deducerea pentru venitul intangibil obținut din străinătate (*Deduction for Foreign Derived Intangible Income* = FDII), care poate constitui o subvenție interzisă. În 2019, administrația SUA a adoptat normele de aplicare a ambelor legi.

Comisia a luat act de acordurile comerciale bilaterale și regionale semnate de SUA cu țări terțe în cursul anului 2019. Comisia consideră că aceste acorduri prezintă mai multe motive de îngrijorare în ceea ce privește respectarea multilateralismului și a normelor mondiale privind liberul schimb. În primul rând, Comisia are îndoieli cu privire la măsura în care acordul limitat încheiat între SUA și Japonia în domeniul agriculturii și al comerțului digital în septembrie 2019 corespunde standardelor OMC pentru acordurile de liber schimb. În al doilea rând, Comisia este îngrijorată de faptul că normele restrictive privind originea autoturismelor și a pieselor auto incluse în Acordul dintre Statele Unite-Mexic-Canada ar putea duce la o deviere a fluxurilor comerciale și de investiții, care va avea un impact negativ asupra lanțurilor mondiale de aprovizionare și va duce la creșterea costurilor pentru producători și clienți. În al treilea rând, Comisia este îngrijorată de acordul comercial „faza unu” încheiat între SUA și China în decembrie 2019, în special de obligațiile sale mari de cumpărare care sunt în contradicție cu principiile pieței libere și cu obligațiile de nediscriminare ale OMC.

Comisia este îngrijorată de norma finală publicată de Departamentul de Comerț al SUA (DOC) la 3 februarie 2020, care prevede că DOC poate trata subestimarea monedelor unei țări străine ca o subvenție compensatorie în scopuri legate de procedurile aferente taxei compensatorii SUA (CVD). Comisia va monitoriza punerea în aplicare a normei pentru a se asigura că monedele liber tranzacționabile, precum euro, nu sunt cuprinse în mod nejustificat în procedurile CVD din SUA. Comisia este îngrijorată în egală măsură de inițierea anchetelor antidumping și CVD lansate de DOC la 9 ianuarie 2020 cu privire la importurile de blocuri de capăt din oțel forjat pentru circuitul de fluide din Germania și Italia. Anchetele DOC includ mai multe presupuse subvenții UE, inclusiv pentru prima dată alocarea gratuită a cotelor în cadrul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), ca subvenții compensatorii. Comisia va urmări aceste proceduri pentru a se asigura că principiul ETS nu este adus în discuție.

În mai 2019, SUA a activat titlul III din Legea Helms-Burton²⁰ și a deschis calea pentru acțiunile din titlul IV, cu încălcarea acordului UE-SUA din 1998. Administrația a început să aplice acțiuni împotriva directorilor întreprinderilor din UE. UE își reiterează puternica opoziție față de aplicarea extrateritorială a măsurilor SUA în conformitate cu titlurile III și IV din lege - cum ar fi refuzul SUA de a nega intrarea reprezentanților întreprinderilor UE - care sunt contrare dreptului internațional.

În cele din urmă, Comisia va urmări îndeaproape evoluția anchetelor lansate în iulie 2019 de SUA cu privire la taxa pentru serviciile digitale impusă de Franța în conformitate cu secțiunea 301 din Legea privind acordurile comerciale din 1974. Pe lângă îngrijorarea sa generală cu privire la utilizarea unor abordări unilaterale care sunt în contradicție cu

²⁰ Legea cubaneză privind libertatea și solidaritatea democratică (Libertad) din 1996 (Legea Helms – Burton) este o lege federală a SUA care consolidează embargoul impus de SUA Cubei prin extinderea aplicării teritoriale a embargoului inițial la întreprinderile străine care efectuează tranzacții cu Cuba.

sistemul comercial multilateral bazat pe norme, Comisia consideră că orice măsuri comerciale ar trebui suspendate pentru a permite încheierea cu succes a procesului OCDE privind un serviciu digital mondial.

În acest context dificil, UE se angajează pe deplin să lucreze la o agendă pozitivă cu SUA pentru a facilita comerțul și investițiile, a elimina birocrăția inutilă și a realiza o reformă profundă a sistemului OMC. Cazul cooperării în materie de reglementare dintre UE și SUA a rămas imperativ și în prezent.

CONCLUZIE

Prezentul raport oferă o imagine generală a barierelor în calea comerțului și a investițiilor care afectează în mod direct întreprinderile din UE, astfel cum au fost raportate și abordate în cadrul Parteneriatului consolidat al UE privind accesul pe piață, încheiat între Comisie, statele membre și întreprinderile din UE.

În 2019, numărul total de bariere a continuat să crească, semn că protecționismul a devenit în prezent înrădăcinat în relațiile comerciale cu mulți parteneri. Cu 438 de bariere active înregistrate la sfârșitul anului 2019 în baza de date privind accesul pe piața UE, acesta constituie un context comercial diferit din punct de vedere calitativ, care necesită o schimbare de paradigmă în modul în care UE urmărește și își apără interesele legitime.

Se estimează că fluxurile comerciale UE-27 afectate de cele 43 de bariere noi în 2019 vor atinge valoarea de 35,1 miliarde EUR, creând piedici în principal în sectorul TIC, al autovehiculelor și al produselor electronice. Acestea sunt domenii extrem de strategice legate de suveranitatea tehnologică a UE.

Acțiunea UE de înlăturare a barierelor a avut succes, în 2019 fiind înlăturate 40 de bariere. Analiza econometrică detaliată arată că acțiunile pentru înlăturarea barierelor au generat exporturi suplimentare în valoare de cel puțin 8 miliarde EUR pentru întreprinderile din UE, o cifră comparabilă cu beneficiile unora dintre ALS-urile noastre.

În același timp, cele mai multe progrese majore s-au înregistrat în sectorul agroalimentar, în timp ce înlăturarea barierelor-cheie în domeniul industrial și al serviciilor s-a dovedit mai dificilă. Acest lucru necesită, de asemenea, o reformulare a abordării UE pentru a garanta înlăturarea barierelor, asigurarea respectării legii și punerea în aplicare a acesteia.

Dintr-o perspectivă geografică, s-au evidențiat și unele puncte esențiale. În 2019, **China** s-a clasat din nou pe primul loc, cu cel mai mare număr total de bariere (38). Deși au fost înlăturate două bariere agroalimentare, au fost adăugate patru bariere noi cu impact economic major în sectoare strategice (date, securitate cibernetică, telecomunicații). Regiunea **mediteraneeană și a Orientului Mijlociu** prezintă aproape jumătate din toate barierele noi înregistrate în 2019, motivând, din păcate, temerile legate de protecționismul din ce în ce mai virulent în această zonă a lumii. Situația din **Rusia** a rămas dificilă, deși au fost înlăturate trei bariere. Barierele noi și cele înlăturate în **Australia** și **Coreea de Sud** au contribuit la calculele pentru 2019 și au reprezentat o pondere importantă din fluxurile comerciale UE potențial afectate.

În cele din urmă, după creșterea semnificativă a barierelor în calea accesului pe piață în 2018, situația cu **Statele Unite** nu s-a îmbunătățit în 2019. Deși în 2019 nu au fost înlăturate bariere, eforturile noastre substanțiale continuă.

După cum ilustrează prezentul raport, pare să aibă loc o schimbare de paradigmă, având în vedere protecționismul care devine înrădăcinat în relațiile comerciale, barierele care afectează sectoarele aflate în centrul suveranității tehnologice a UE, provocările crescânde legate de înlăturarea barierelor din domeniul industrial și al serviciilor și barierele care se răspândesc în regiuni specifice ca urmare a unui fel de efect de contagiune. Această situație impune o nouă abordare a UE pentru apărarea intereselor noastre, în timp ce ne susținem drepturile într-un mediu comercial din ce în ce mai polarizat și mai incert.